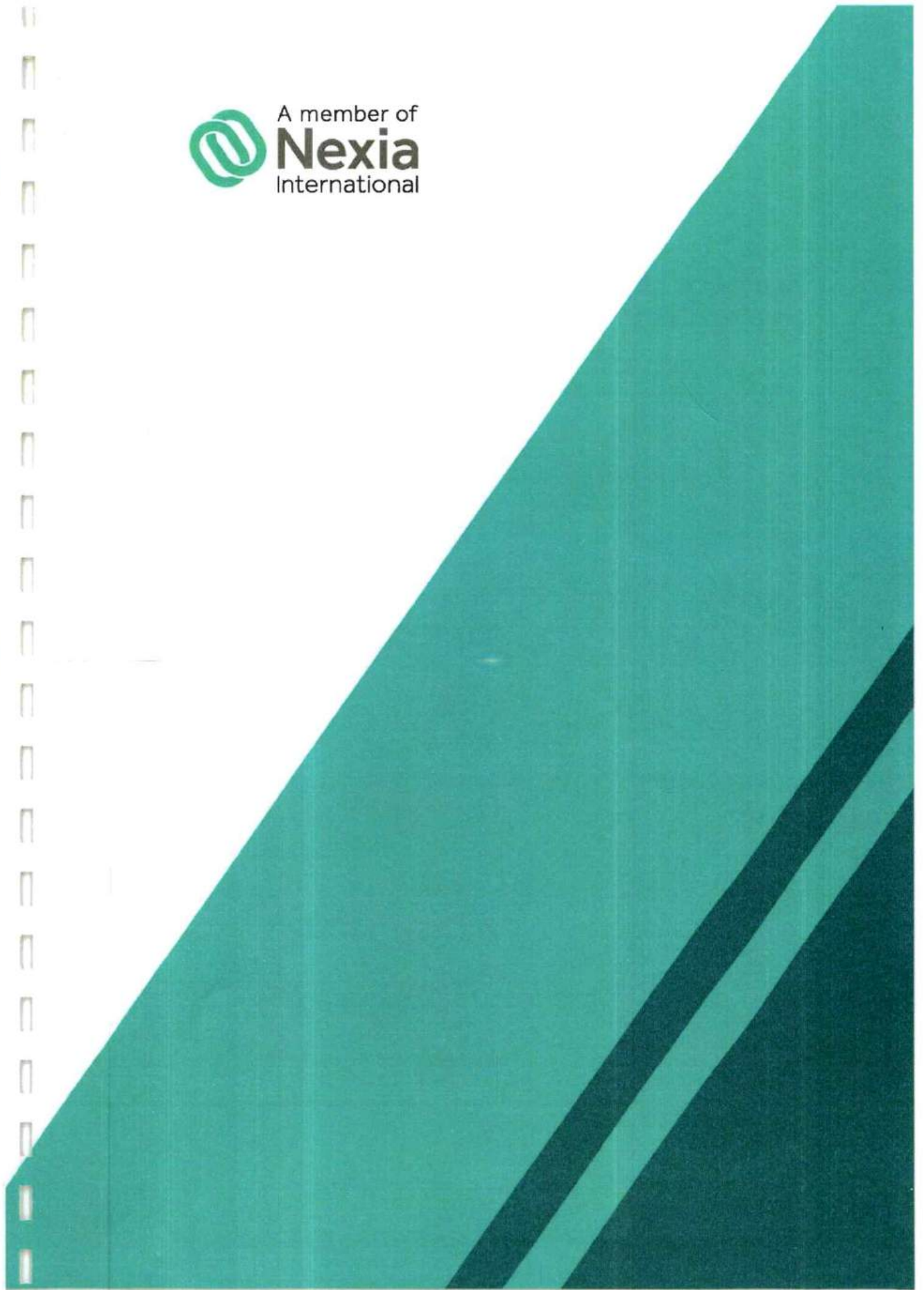

A member of
Nexia
International

АРД ДААТГАЛ ХК
Санхүүгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31
(Хараат бус аудиторын дүгнэлтийн хамт)

АГУУЛГА

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ	3
ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ	4
ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	5 – 6
ТОВЧИЛСОН ҮГС	7
АШИГ, АЛДАГДАЛ БА БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН	8
САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН	9
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН	10
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН	11
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД	12 – 53
ХАВСРАЛТ 1 АШИГ, АЛДАГДАЛ БА БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ МАЯГТЫН ДАГУУХ ТОЛИЛУУЛГА	54
ХАВСРАЛТ 2 САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ МАЯГТЫН ДАГУУХ ТОЛИЛУУЛГА	55
ХАВСРАЛТ 3 ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ МАЯГТЫН ДАГУУХ ТОЛИЛУУЛГА	56
ХАВСРАЛТ 4 МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ МАЯГТЫН ДАГУУХ ТОЛИЛУУЛГА	57

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Компанийн нэр:	“Ард Даатгал” ХК
Үүсгэн байгуулах шийдвэр:	Ард Даатгал ХК нь 1994 оны 03 дугаар сарын 22-ны өдөр үүсгэн байгуулагдсан.
Гэрчилгээ ба лиценз:	9010002002 дугаар бүхий улсын бүртгэлийн гэрчилгээтэй, Монгол Улсын Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2007 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн №211 дугаар тогтоолоор Ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн ТЗ-201/16 тоот гэрчилгээ авсан.
Төлөөлөн удирдах зөвлөл (ТУЗ):	Дарга: О.Одбаяр Гишүүд: Г.Цогбадрах Б.Золбоо С.Оргил Г.Уянга Ч.Ганзориг Хараат бус гишүүд: З.Ариун Б.Болорчимэг Т.Билгээ
Гүйцэтгэх захирал:	Н.Эрдэнэтулга
Үйл ажиллагаа, санхүү хариуцсан захирал	Т.Батцэнгэл
Эрсдэл, хөрөнгийн удирдлагын газрын захирал:	Г.Баярбат
Даатгалын газрын захирал:	Т.Мөнх-Оргил
Нөхөн төлбөрийн газрын захирал:	Ё.Алзахгүй
Албан хаяг:	Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Д.Сүхбаатарын талбай-2, Сэнтрал Тауэр, 13 давхар, 1305 тоот
Регистрийн дугаар:	2062089
Үйл ажиллагаа:	Ердийн даатгалын үйл ажиллагаа
Ажиллагсдын тоо:	101
Аудиторууд:	Нексия Глобал Монголиа Аудит ХХК Мэргэшсэн нягтлан бодогчид

2025 он 3 сар 28 өдөр

Дугаар 1/25/463

Улаанбаатар хот

ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг үнэн зөв бэлтгэж, Компанийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаарх санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусгавар болсон үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийг Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт (СТОУС)-д нийцүүлэн эрх бүхий байгууллагын баталсан дүрэм, журмын дагуу зохистой толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг бэлдэхдээ удирдлага дарах үүрэг хариуцлагыг биелүүлсэн. Үүнд:

- Нягтлан бодох бүртгэлийн тохиромжтой бодлогыг сонгох, тууштайгаар даган мөрдөж, үндэслэлтэй, нягт нямбай тооцоолол, үнэлгээ хийж, бүх холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн стандартыг мөрдсөн.
- Компанийн эд хөрөнгийг хадгалан хамгаалах, аливаа заль мэх, зүй бус үйлдлээс сэргийлэх, ийм үйлдлийг илрүүлэхэд шаардлагатай арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн.
- Санхүүгийн тайланг тасралтгүй үйл ажиллагаанд үндэслэн бэлтгэсэн.
- Өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд хуулийн дагуу эсвэл үүсмэл үүрэг хариуцлага хүлээсэн, ирээдүйн үйл ажиллагаанд алдагдал хүлээж болзошгүй зүйлсийг байнга хянаж байх үүрэгтэй бөгөөд хуулийн дагуу эсвэл үүсмэл үүрэг хариуцлага, болзошгүй зүйлсийн талаар тодруулсан.

Ард Даатгал ХК (цаашид "Компани" гэх)-ийн ТУЗ-ийн дарга О.Одбаяр, Гүйцэтгэх захирал Н.Эрдэнэтулга болон Үйл ажиллагаа, санхүү хариуцсан захирал Т. Батцэнгэл бид энэхүү тайлангийн 7 - 54 дүгээр хуудсанд үзүүлсэн Компанийн санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх Компанийн санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр дуусгавар болсон жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөл ("НББОУСЗ")-өөс гаргасан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартууд ("СТОУС")-ын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн гэдгийг үүгээр мэдэгдэж байна.

ТУЗ-ийн дарга

Гүйцэтгэх захирал

Үйл ажиллагаа, санхүү
хариуцсан захирал

Улаанбаатар хот, Монгол улс

Огноо: 2025 оны 3 дугаар сарын 28

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

Ард Даатгал ХК-ийн хувьцаа эзэмшигчдэд

Аудиторын дүгнэлт

Бид Ард Даатгал ХК (цаашид "Компани" гэх)—ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31—ний өдрөөрх Компанийн санхүүгийн байдлын тайлан, тухайн өдрөөр дуусгавар болсон үеийн жилийн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан, нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо болон бусад тайлбар тодруулгуудаас бүрдсэн санхүүгийн тайлангуудад аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Бидний дүгнэлтээр дээр нэрлэсэн санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31—ний өдрийн байдлаарх Компанийн санхүүгийн байдал хийгээд тухайн өдрөөр дуусгавар болсон үеийн санхүүгийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт ("СТОУС")—уудын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын Олон Улсын Стандарт ("АОУС")—уудын дагуу хийж гүйцэтгэв. Уг стандартуудын дагуу хүлээсэн үүрэг хариуцлагуудыг энэхүү тайлангийн "Санхүүгийн тайлангийн аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага" хэсэгт харуулав. Бид Нягтлан бодогчдын ёс зүйн олон улсын стандартын зөвлөлөөс баталсан "Мэргэшсэн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм"—ийн дагуу Компаниас хараат бус бөгөөд уг дүрэмд заасны дагуу өөрсдийн бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтэд хангалттай, зохистой үндэслэл болж чадна гэдэгт бид итгэлтэй байна.

Санхүүгийн тайлантай холбоотойгоор удирдлагын хүлээх хариуцлага

Санхүүгийн тайлангуудыг СТОУС—ын дагуу бэлтгэх, үнэн зөв толилуулах ба залилан, алдааны улмаас үүсч болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх боломжийг бий болгоход шаардлагатай гэж удирдлагын тодорхойлсон дотоод хяналтуудад удирдлага хариуцлага хүлээнэ.

Компанийн удирдлага нь санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхдээ Компанийн үйл ажиллагааг зогсоох эсвэл татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл эдгээрээс өөр бодит сонголт байхгүйгээс бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудыг гаргахдаа удирдлага нь тасралтгүй байх зарчмын дагуу Компанийн үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулах чадварыг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэгтэй.

Засаглал хариуцсан этгээдүүд нь Компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлантай холбоотойгоор аудиторын хүлээх хариуцлага

Заль мэх эсвэл алдаанаас үүдсэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлангууд нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх ул үндэслэлтэй баталгаажилтыг олж авч, өөрийн санал дүгнэлтийг багтаасан аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм. Ул үндэслэлтэй баталгаажилт нь баталгаажилтын өндөр түвшин боловч АОУС—ын дагуу хийгдэн аудитаар оршин байгаа материаллаг алдаа зөрчлийг цаг ямагт илрүүлж байна гэж амласан баталгаа гаргадаггүй.

Алдаа зөрчил нь заль мэхнээс эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд хэрэв тэр нь дангаараа эсвэл нийлэхээрээ санхүүгийн тайланд үндэслэн түүнийг хэрэглэгчдийн гаргах эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллагт тооцогддог.

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

АОУС-ын дагуу хийх аудитын үед бид мэргэжлийн үнэлэмж, мэргэжлийн үл итгэх зарчмыг баримтлан ажилладаг. Бид мөн:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох санхүүгийн тайлангийн материаллаг буруу тайлагналуудын эрсдэлүүдийг таних, үнэлэх, тэдгээр эрсдэлд тохирох аудитын горимуудыг боловсруулах, гүйцэтгэх, өөрсдийн дүгнэлтэд үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын нотолгоог олж авах. Залилан нь хуйвалдах, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу мэдэгдэл хийх, дотоод хяналтыг зөрчих зэрэг үйлдлүүдтэй холбоотой байж болох тул залилангаас үүдэн гарсан материаллаг буруу тайлагналыг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүдэн гарсан буруу тайлагналыг ирүүлэхгүй байх эрсдэлээс өндөр байдаг.
- Компанийн дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор биш тухайн нөхцөл байдалд тохирохуйц аудитын горим боловсруулахын тулд аудитад хамааралтай дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авах.
- Хэрэглэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогууд нь зохистой эсэх, удирдлагын зүгээс нягтлан бодох бүртгэлийн ойролцоолсон тооцооллууд, тэдгээрт холбогдох тодруулгууд нь үндэслэлтэй эсэхийг үнэлэх.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн Компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэж болох үйл явдал эсвэл нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг дүгнэх. Хэрэв материаллаг тодорхой бус байдал байна гэж дүгнэвэл, бид аудиторын тайландаа санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгыг хийж өгөх эсвэл ийм тодруулга хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэл олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн бид дүгнэлтээ гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал эсвэл нөхцөл байдал Компанийн тасралтгүй байх зарчмыг алдагдуулж болно.
- Санхүүгийн тайлангуудын (үүнд тодруулгууд багтана) ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлэх мөн санхүүгийн тайлангууд нь зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц байдлаар холбогдох ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг үнэлэх.

Бид аудитын ажлын төлөвлөсөн хамрах хүрээ, цаг хугацаа, томоохон хэмжээний дутагдал болон аудитын явцад олж тогтоосон дотоод хяналтын томоохон доголдол зэргийг багтаасан асуудлуудыг компанийн удирдлагад мэдэгддэг.

Бусад зүйл

Энэхүү тайланг өөр ямар нэгэн зорилгоор бус, Монгол Улсын "Компанийн тухай хууль"–ийн 94 дүгээр зүйлд заасны дагуу Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн захиалгаар аудитыг гүйцэтгэн Компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулан гаргалаа. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

НЕКСИА ГЛОБАЛ МОНГОЛИА АУДИТ ХХК

Мэргэшсэн нягтлан бодогчид

Гарын үсэг

У.Нарандэлгэр
Аудитор

Монгол Улс, Улаанбаатар хот
2025 оны 3 дугаар сарын 28-ны өдөр

НЕКСИА ГЛОБАЛ МОНГОЛИА АУДИТ ХХК

Нexia Интернэйшнл-ийн албан ёсны гишүүн
Веб: www.nexia.com

ТОВЧИЛСОН ҮГС

Санхүүгийн тайланд товчилсон үгсийн дараах хэв маягийг ашигласан болно:

НББОУСЗ	Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөл
СТОУС	Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартууд
АОУС	Аудитын олон улсын стандартууд
МОҮН	Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж
ГНА	Гэрээний нийт ашиг
ХБЭА	Хүлээгдэж буй эрсдэлийн алдагдал
НХНА	Нэгж хувьцааны ашиг
БҮЦӨБДОБ	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд бүртгэгдэх
БҮЦӨАА	Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь ашиг, алдагдлын тайланд бүртгэгдэх
Тод	Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд
БДО	Бусад дэлгэрэнгүй орлого
ХХА	Хураамжийн хуваарилалтын арга
УХӨТ	Учирсан хохирлын өр төлбөр
ҮХХӨТ	Үлдсэн хугацаанд хамаарах өр төлбөр
АҮМ	Алдагдал үүсэх магадлал

**2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ЖИЛИЙН
АШИГ, АЛДАГДАЛ БА БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН**

(Мянган төгрөгөөр)	Тод	(Дахин тайлагнасан*)	
		12/31/2024	12/31/2023
Даатгалын орлого	6.1	40,760,110	25,807,188
Даатгалын үйлчилгээний зардал	6.2	(25,744,203)	(17,666,135)
Даатгалын үйлчилгээний үр дүн	6.3	15,015,907	8,141,053
Давхар даатгалаас хүлээн авсан нөхөн төлбөр	6.4	861,360	3,868,616
Давхар даатгалын хураамжийн төлөлт	6.5	(6,986,039)	(5,487,971)
Давхар даатгалын цэвэр үр дүн		(6,124,679)	(1,619,355)
Даатгалын үйл ажиллагааны үр дүн	6	8,891,228	6,521,698
Хорогдуулсан хөрөнгөөр бүртгэх санхүүгийн хөрөнгийн хүүгийн орлого		3,025,274	1,907,735
Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд бүртгэгдэх хөрөнгийн орлого		254,909	1,237,144
Цэвэр хөрөнгө оруулалтын орлого	7	3,280,183	3,144,879
Бусад орлого	8	167,966	807,340
Бусад зардал	9	(485,601)	(772,210)
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	10	(2,567,542)	(2,044,144)
Борлуулалт, маркетингийн зардал	11	(6,372,098)	(4,577,808)
Санхүүгийн зардал		(2,204)	(24,163)
Татварын өмнөх ашиг		2,911,932	3,055,592
Орлогын албан татварын зардал	12	(501,530)	221,656
Тайлант үеийн цэвэр ашиг		2,410,402	3,277,248
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү	27	(2,010,922)	(1,985,923)
Нийт дэлгэрэнгүй орлого		399,480	1,291,325

Хавсаргасан тодруулга нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

* Аудитлагдсан санхүүгийн тайлангийн тодруулга нь Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт 17-ийн дагуу толилуулагдсан, зарим нэг дүнгийн ангиллыг сольсон ба залруулгууд хийгдсэн тул Компанийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн тайлантай таарахгүй болно.

**2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨРХ
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН**

(Мянган төгрөгөөр)	Тод	(Дахин тайлагнасан*)	
		12/31/2024	12/31/2023
ХӨРӨНГӨ			
Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө	13	857,984	4,226,869
Санхүүгийн хөрөнгө:	14	29,303,655	24,732,264
Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэх		24,827,241	19,888,201
Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд бүртгэгдэх		4,476,414	4,844,063
Даатгалын гэрээний хөрөнгө	15	9,645,560	6,758,997
Давхар даатгалын гэрээний хөрөнгө	15	95,468	29,799
Авлага	16	1,534,399	1,071,869
Урьдчилж төлсөн төлбөр, тооцоо ба бусад хөрөнгө	17	1,659,928	1,636,760
Бараа материал	18	179,612	31,018
Үндсэн хөрөнгө	19	1,006,845	488,112
Биет бус хөрөнгө	20	4,944,616	2,913,296
Ашиглах эрхтэй хөрөнгө	21	64,319	178,131
Нийт хөрөнгийн дүн		49,292,386	42,067,115
ӨР ТӨЛБӨР			
Даатгалын гэрээний өр төлбөр	15	25,244,082	20,020,205
Давхар даатгалын гэрээний өр төлбөр	15	1,655,706	1,574,936
Дансны ба бусад өр төлбөр	22	1,560,836	884,480
Санхүүгийн түрээсийн төлбөр	23	70,322	317,050
Орлогын татварын өр төлбөр	24	189,425	228,687
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	25	335,384	182,586
Нийт өр төлбөрийн дүн		29,055,755	23,207,944
ЭЗДИЙН ӨМЧ			
Хувьцаат капитал	26	5,000,000	5,000,000
Нэмж төлөгдсөн капитал		3,280,854	3,280,854
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	27	(2,010,922)	(1,985,923)
Тусгай нөөц сан	28	641,253	641,253
Хуримтлагдсан ашиг		13,325,446	11,922,987
Нийт эздийн өмч		20,236,631	18,859,171
Нийт өр төлбөр ба эздийн өмч		49,292,386	42,067,115

Хавсаргасан тодруулга нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

* Аудитлагдсан санхүүгийн тайлангийн тодруулга нь Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт 17-ийн дагуу толилуулагдсан, зарим нэг дүнгийн ангиллыг сольсон ба залруулгууд хийгдсэн тул Компанийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн тайлантай таарахгүй болно.

2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨРХ
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

(Мянган төгрөгөөр)	Эздийн өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Тусгай нөөц сан	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт эздийн өмч
2022 оны 12 сарын 31-ээрх	5,000,000	3,280,854	(267,491)	641,253	8,665,920	17,320,536
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	-	-	-	-	(20,181)	(20,181)
2023 оны 1 сарын 1-ээрх залруулсан үлдэгдэл	5,000,000	3,280,854	(267,491)	641,253	8,645,739	17,300,355
Тайлант үеийн цэвэр ашиг	-	-	-	-	3,277,248	3,277,248
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	(1,718,432)	-	-	(1,718,432)
Эздийн өмчийн өөрчлөлт	-	-	-	-	-	-
Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-
2023 оны 12 сарын 31-ээрх	5,000,000	3,280,854	(1,985,923)	641,253	11,922,987	18,859,171
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	-	-	-	-	(257,943)	(257,943)
2024 оны 1 сарын 1-ээрх залруулсан үлдэгдэл	5,000,000	3,280,854	(1,985,923)	641,253	11,665,044	18,601,228
Тайлант үеийн цэвэр ашиг	-	-	-	-	2,410,402	2,410,402
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	(24,999)	-	-	(24,999)
Эздийн өмчийн өөрчлөлт	-	-	-	-	-	-
Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-	(750,000)	(750,000)
2024 оны 12 сарын 31-ээрх	5,000,000	3,280,854	(2,010,922)	641,253	13,325,446	20,236,631

Хавсаргасан тодруулга нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

* Аудитлагдсан санхүүгийн тайлангийн тодруулга нь Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт 17-ийн дагуу толилуулагдсан, зарим нэг дүнгийн ангиллыг сольсон ба залруулгууд хийгдсэн тул Компанийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн санхүүгийн тайлантай таарахгүй болно.

**2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ЖИЛИЙН
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН**

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
Даатгалын хураамжийн орлого	40,693,114	33,909,458
Давхар даатгалын нөхөн төлбөр	-	16,546
Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө	341,793	165,335
Бусад мөнгөн орлого	12,960,343	10,525,469
Мөнгөн орлогын дүн	53,995,250	44,616,808
Ажиллагчдад төлсөн	1,178,426	1,158,052
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	853,224	785,488
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	46,772	197,796
Ашиглалтын зардалд төлсөн	17,015	35,012
Давхар даатгагчид төлсөн давхар даатгалын хураамж	3,968,842	4,582,678
Нөхөн төлбөрт төлсөн	17,082,582	9,845,679
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	1,179,403	2,631,007
Даатгалын зуучлагчид төлсөн төлбөр	4,871,654	5,347,677
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	86,239	87,180
Хүүний төлбөрт төлсөн	1,494	4,483
Татварын байгууллагад төлсөн	1,711,317	1,119,052
Даатгалын төлбөрт төлсөн	10,851	6,217
Бусад мөнгөн зарлага	18,116,453	8,405,901
Мөнгөн зарлагын дүн	49,124,272	34,206,222
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	4,870,978	10,410,586
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	244,049	-
Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	2,900,840	3,362,984
Хүлээн авсан хүүний орлого	11,532	1,900
Хүлээн авсан ногдол ашиг	14,820	67,088
Мөнгөн орлогын дүн	3,171,241	3,431,972
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	428,399	416,594
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	220,867	45,000
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	10,293,865	10,046,693
Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	150,000	-
Мөнгөн зарлагын дүн	11,093,131	10,508,287
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(7,921,890)	(7,076,315)
САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	-	-
Бусад	6,857	89,784
Мөнгөн орлогын дүн	6,857	89,784
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	-	-
Төлсөн ногдол ашиг	324,830	11,603
Мөнгөн зарлагын дүн	324,830	11,603
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(317,973)	78,181
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(3,368,885)	3,412,452
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4,226,869	814,417
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	857,984	4,226,869

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

1. Ерөнхий мэдээлэл

Ард Даатгал ХК (цаашид “Компани” гэх)-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн эдгээр санхүүгийн тайлангууд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (“СТОУС”) -ын дагуу бэлтгэгдсэн болно.

“Ард Даатгал” ХК нь 1994 оны 3 дүгээр сарын 22-ний өдөр Монголын анхны хувийн даатгалын компани болж үүсгэн байгуулагдсан.

Компани нь 2018 онд 7,5 сая ширхэг энгийн хувьцааг олон нийтэд санал болгон үнэт цаасны анхдагч зах зээл дээр арилжаалж, 2018 оны 4 дүгээр сарын 20-нд хувьцаат компанийн хэлбэрт шилжин, Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн газарт бүртгүүлсэн. Компанийн үндсэн үйл ажиллагаагаа явуулах албан ёсны хаяг нь Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8-р хороо, Д.Сүхбаатарын талбай-2, Сэнтрал Тауэр, 13 давхар, 1305 тоот юм.

Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2007 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн №211 дугаар тогтоолоор ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн ТЗ-201/16 тоот гэрчилгээ авсан.

Компанийн үндсэн үйл ажиллагаа нь ердийн даатгалын үйл ажиллагаа бөгөөд үйл ажиллагаа нь даатгалын дараах хэлбэрүүдэд ангилагддаг. Үүнд:

1. Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал
2. Хөрөнгийн даатгал
3. Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал
4. Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал
5. Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал
6. Хариуцлагын даатгал
7. Барилга угсралтын даатгал
8. Ачааны даатгал
9. Санхүүгийн даатгал
10. Агаарын хөлгийн даатгал
11. Мал амьтдын даатгал
12. Итгэлцлийн даатгал
13. Зээлийн даатгал
14. Газар тариалангийн даатгал зэрэг багтана.

Компани тайлант оны эцсээр 101 ажилтан (2023 онд 88 ажилтан)-тай байсан бөгөөд орон нутгийн 20 аймаг, нийслэлийн 1 дүүрэгт нийт 21 салбартайгаар ажиллаж байна.

Компанийн хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 5,000,000 мянган төгрөг ба нэг бүр нь 200 (хоёр зуу) төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 25,000,000 ширхэг хувьцаа байна. Тайлант жилийн эцэст компанийн хувьцаа зээмшигчдийн мэдээллийг Тодруулга 26-аас үзнэ үү.

Бүртгэлийн болон тайлагналын мөнгөн тэмдэгт: Санхүүгийн тайланг өөрөөр заагаагүй бол Монгол улсын үндэсний мөнгөн тэмдэгт болох Монгол Төгрөгөөр илэрхийлсэн болно. Компанийн бүртгэлийн валют нь Монгол Төгрөг юм.

2. Үйл ажиллагааны орчин

Монгол Улсын эдийн засаг уул уурхайн салбарт тулгуурласан хэвээр байгаа бөгөөд нүүрс, зэсийн экспорт эдийн засагт голлох нөлөө үзүүлж байна. 2023 онд эдийн засаг 7.0%-иар өссөн нь ашигт малтмалын экспорт нэмэгдэж, худалдааны баланст эерэг нөлөө үзүүлсэнтэй холбоотой боловч инфляц, төгрөгийн ханшийн уналт, олон улсын зах зээлийн хэлбэлзэл нь эрсдэл дагуулсан хэвээр байна. Хууль, татвар, зохицуулалтын орчин тасралтгүй өөрчлөгдөж байгаа нь бизнесийн үйл ажиллагаанд шууд нөлөөлж байна. 2024 оны эдийн засгийн өсөлтийн төлөв 4.1%-иас 7.5% хооронд хэлбэлзэж байгаа нь БНХАУ-ын эрэлт хэрэгцээ, дэлхийн түүхий эдийн үнэ,

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

2. Үйл ажиллагааны орчин (үргэлжлэл)

Монгол Улсын дотоод бодлогоос хамааралтай гэж үзэж байна. Түүнчлэн дэлхийн эдийн засгийн тодорхойгүй байдал, эрэлт нийлүүлэлтийн доголдол, түүхий эдийн үнийн хэлбэлзэл, геополитикийн эрсдэлүүд зэрэг нь бизнесийн орчинд нөлөөлсөн хэвээр байна. ОХУ болон Украины дайн нь олон улсын худалдаа, эрчим хүчний зах зээлд нөлөөлсөөр байгаа бол Израиль-Газын мөргөлдөөн нь дэлхийн эдийн засагт, ялангуяа газрын тосны үнэд тодорхойгүй байдлыг бий болгож байна. Эдгээр хүчин зүйлс нь Монгол Улсын инфляц, санхүүгийн зах зээл, эдийн засгийн ерөнхий төлөвт нөлөөлж болзошгүй.

Байгаль орчин, нийгэм, засаглалын (ESG) асуудал бизнесийн орчинд улам бүр чухал байр суурь эзлэх боллоо. Монгол Улс эдийн засгийн олон талт хөгжлийг дэмжих бодлогын хүрээнд 2030 он гэхэд сэргээгдэх эрчим хүчний эзлэх хувийг 30%-д хүргэх зорилт тавьж байгаа бөгөөд уул уурхайн салбарын компаниудад ил тод, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулах шаардлага нэмэгдэж байна. Олон улсын хөрөнгө оруулагчдын хүлээлт, зохицуулалтын шинэ шаардлагуудын хүрээнд ESG-тэй уялдсан бизнесийн загварыг хэрэгжүүлэх нь зайлшгүй болж байна.

Удирдлага нь Компанийн үйл ажиллагааны тогтвортой байдлыг хангах, ажилчдаа дэмжих чиглэлээр шаардлагатай арга хэмжээг авч байна. Гэсэн хэдий ч өнөөгийн эдийн засгийн нөхцөл байдлын ирээдүйн үр нөлөөг урьдчилан таамаглахад хэцүү бөгөөд удирдлагын одоогийн хүлээлт, тооцоолол нь бодит үр дүнгээс ялгаатай байж болно.

3. Тайлан бэлтгэх үндэслэл

3.1 Нийцлийн мэдэгдэл

Компанийн санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (“НББОУСЗ”)–өөс гаргасан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартууд (“СТОУС”)–ын дагуу бэлтгэгдсэн. Санхүүгийн тайлан дахь санхүүгийн хэрэглүүрээс бусад тохиолдолд санхүүгийн тайланг түүхэн өртгийн үндсэн дээр бэлтгэсэн болно.

Энэхүү тайланг бэлтгэж, тайлагнахдаа Компанийн бүртгэлийн валют буюу Компанийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй эдийн засгийн орчны үндсэн валют болох Монгол Улсын мөнгөн тэмдэгт Төгрөгөөр илэрхийлсэн. Тусгайлсан хэсэгт онцлон зааснаас бусдаар бүх дүнг мянгачилж (мянган төгрөгөөр эвсэл төг.мян) толилуулсан. Энэхүү санхүүгийн тайланд Компани “СТОУС 17 – Даатгалын гэрээ” – ын дагуу анх удаагаа тайлагнасан ба холбогдох нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтүүдийг Тодруулга 4-т тусгасан болно.

3.2 Тасралтгүй байх зарчим

Удирдлагын зохимжтой гэж үзсэний дагуу тасралтгүй байх зарчмын дагуу санхүүгийн тайланг бэлтгэсэн. Компанийн хөрөнгө 2024 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар 20,236,631 мянган төгрөг (2023 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар 18,859,171 мянган төгрөг)–өөр өр төлбөрөөсөө давсан, тайлант жилийн цэвэр ашиг (бусад дэлгэрэнгүй орлогын өмнөх байдлаар) 2,410,402 мянган төгрөг (2023 оны тайлант жилийн цэвэр ашиг 3,277,248 мянган төгрөг) байсан. Компани зээлийн өрийн үлдэгдэлгүй.

3.3 Таамаглал, тооцоолол ба үнэлгээ хэрэглэх нь

Санхүүгийн тайланг СТОУС-д нийцүүлэн бэлтгэх үйл явц нь таамаглал тооцоолол, үнэлгээ хэрэглэхийг удирдлагаас шаарддаг ба энэхүү таамаглал, тооцоолол, үнэлгээ нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хэрэгжилт, мөн хөрөнгө, өр төлбөр, орлого зардлын зүйлсийн дүнг тодорхойлоход нөлөөлдөг. Гүйцэтгэлээрх үр дүн нь эдгээр тооцооллоос материаллаг түвшингээс бага дүнгээр зөрүүтэй байж болно. Компани санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ тухайн үеийн боломжит таамаглал, тооцоолол дээр суурилсан. Одоогийн нөхцөл байдал болон ирээдүйн таамаглал нь зах зээлийн өөрчлөлт эсвэл Компанийн хяналтаас гадуурх үйл ажиллагаанаас хамаарч өөрчлөгдөж болзошгүй. Үүнтэй холбоотойгоор аливаа өөрчлөлтүүд тохиолдсон даруйдаа таамаглалын суурь болон тооцоололд тусгагддаг.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

3. Тайлан бэлтгэх үндэслэл (үргэлжлэл)

3.3.1 Хойшлогдсон албан татвар

Компани нь аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварыг тооцоолохдоо Монгол Улсын хуулиар тогтоосон татварын хувь хэмжээ, татвараас хасагдахгүй зардлууд, татварын хуульд орсон өөрчлөлтүүд болон удирдлагын хүлээж буй ирээдүйн үр дүн зэргийг харгалзаж үздэг.

Хойшлогдсон орлогын албан татварыг түр зөрүүн дээр суурилан тооцоолдог ба энэ нь санхүүгийн тайланд тайлагнасан орлого, зардал болон татварын хуулийн дагуу тодорхойлсон татвар ногдох орлого, зардлын хоорондох зөрүү юм. Эдгээр түр зөрүүнээс үүссэн татварын нөлөөллийг санхүүгийн тайланд хойшлогдсон татварын хөрөнгө эсвэл өр төлбөрөөр тусгадаг.

Компанийн удирдлага нь хойшлогдсон татварын хөрөнгө хэрэгжихгүй гэж үзэж байгаа тохиолдолд хойшлогдсон татварын хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрдөггүй. Бодит үр дүн нь энэ таамаглалаас зөрүүтэй байх тохиолдолд ирээдүйн тайлант жилүүдэд уг таамаглалын залруулга хийх ба тайлант жилийн санхүүгийн байдал болон орлогод материаллаг нөлөө үзүүлэхүйц өөрчлөлтийг хүлээн зөвшөөрч хойшлогдсон татварын хөрөнгөөр бүртгэх шаардлага тулгарч болно.

3.3.2 Үндсэн хөрөнгийн ашиглагдах хугацаа

Компанийн удирдлага нь үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон холбогдох элэгдлийн зардлыг тооцоолдог. Энэхүү тооцооллыг ижил шинж чанар, үүрэгтэй хөрөнгийн бодит ашиглалтын хугацаанд суурилан хийдэг.

Энэ нь техник технологийн томоохон шинэчлэл, өрсөлдөгчдийн салбарын хөдөлгөөнд үзүүлж буй хариу үйлдлийн үр дүнд их хэмжээгээр өөрчлөгдөж болно. Удирдлага өнөөгийн тооцоолсон ашиглалтын хугацаа нь өмнө нь тооцоолсон ашиглалтын хугацаанаас бага гэж үзвэл элэгдлийн зардлыг нэмэгдүүлж, эсвэл техник болон стратегийн хувьд хоцрогдсон, хаягдсан эсвэл борлуулсан хөрөнгийг данснаас хасаж эсвэл үнэ цэнийг бууруулдаг.

Компанийн хөрөнгийн ашиглах хугацааг хэрхэн тодорхойлсныг “Тодруулга 5.7”-оос харна уу.

3.3.3 Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Компани нь хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлохдоо тухайн зах зээл дээрх хамгийн сайн ажиглагдахуйц мэдээллийг ашиглахыг зорьдог.

Бодит үнэ цэнийг үнэлгээний арга барилд ашиглагдах өгөгдлүүдэд үндэслэн бодит үнэ цэнийн шатлалаар дараах түвшинд ангилдаг:

- Түвшин 1:** Ижил төстэй хөрөнгө, өр төлбөрийн идэвхтэй зах зээлийн жишиг үнэ (тохируулагдаагүй).
- Түвшин 2:** Түвшин 1 дэх идэвхтэй зах зээл дээрх хөрөнгө, өр төлбөрийн жишиг үнээс бусад шууд (жишээлбэл: үнэ) болон шууд бусаар (жишээлбэл: үнээс хамааралтай) ажиглаж болох өгөгдлүүд.
- Түвшин 3:** Ажиглаж болох зах зээлийн өгөгдөлд үндэслээгүй хөрөнгө, өр төлбөрийн өгөгдөл (ажиглаж болохооргүй өгөгдлүүд)

Хэрэв бодит үнэ цэнийн шатлалын түвшин хооронд шилжсэн хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг хэмжихэд олон төрлийн өгөгдөл ашигласан бол Компани хөрөнгө, өр төлбөрийг бүх хэмжсэн үнэ цэнд нөлөөлөхүйц бодит үнэ цэнийн шатлалын дундах өгөгдлийн хамгийн бага түвшинд ангилах ба түвшин хоорондын шилжилтийг тухайн шилжилт хийгдсэн тайлант үеийн эцэст хүлээн зөвшөөрнө.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

3. Тайлан бэлтгэх үндэслэл (үргэлжлэл)

3.3.4 Мөнгөн гүйлгээний биелэлт – Энгийн болон давхар даатгалын гэрээнүүд

Мөнгөн гүйлгээний биелэлт дараахаас бүрдэнэ:

- Ирээдүйн мөнгөн урсгалын өнөөгийн тооцоолол;
- Ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний тооцоонд санхүүгийн эрсдэлийг оруулаагүй тохиолдолд мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэн болон ирээдүйн мөнгөн гүйлгээтэй холбоотой санхүүгийн эрсдэлийг тусгах залруулга; мөн
- Санхүүгийн бус эрсдэлийн залруулга.

Ирээдүйн мөнгөн гүйлгээг тооцоолохдоо Компанийн зорилго нь боломжит үр дүнг бүрэн тусгасан олон хувилбаруудын хүлээгдэж буй үнэ цэнийг тодорхойлох явдал юм. Ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний тооцоолол нь ирээдүйн үйл явдлын өнөөгийн хүлээлтийг тусгахын тулд шинэчлэгдсэн нэхэмжлэлийн талаарх гадаад болон дотоод түүхэн мэдээлэл болон бусад туршлагыг харгалзан тайлант өдрийн өнөөгийн нөхцөл байдлын талаарх Компанийн үзэл бодлыг тусгасан болно.

4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтүүд

4.1 Шинэ буюу шинэчилсэн стандарт болон тайлбар тодруулгуудын хэрэгжилт

Дараах нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан стандартуудыг 2024 оны 1-р сарын 1-ээс Компани нягтлан бодох бүртгэлдээ мөрдөж эхэлсэн болно:

• СТОУС 17	Даатгалын гэрээ
• НББОУС 7 нэмэлт өөрчлөлт	Нийлүүлэгчийн санхүүгийн зохицуулалттай холбоотой нэмэлт өөрчлөлтүүд
• СТОУС – S1	Тогтвортой байдалтай холбоотой санхүүгийн мэдээллийг ил тод болгоход тавигдах ерөнхий шаардлага
• СТОУС – S2	Уур амьсгалтай холбоотой тодруулга

4.1.1 СТОУС 17 – Даатгалын гэрээ

2017 оны 5 сард НББОУСЗ нь даатгалын гэрээний хүлээн зөвшөөрөлт, хэмжилт, тайлагнал болон толилуулгын зарчмуудыг тусгасан нягтлан бодох бүртгэлийн иж бүрэн стандарт болох СТОУС 17 “Даатгалын гэрээ” стандартыг баталсан. СТОУС 17 хүчин төгөлдөр болох хугацаанаасаа эхлэн 2005 онд батлагдсан СТОУС 4 “Даатгалын гэрээ” стандартыг орлоно. СТОУС 17 нь даатгалыг гаргаж буй аж ахуйн нэгжийн төрлөөс үл хамааран бүх төрлийн (жишээлбэл амьдралын, ердийн, шууд даатгал болон давхар даатгал гэх мэт) мөн түүнчлэн тодорхой онцлог бүхий баталгаа болон санхүүгийн хэрэгслийг хамаарна.

Хамрах хүрээний хувьд цөөн хэдэн зүйлсийг үл хамаарна. СТОУС 17-ийн ерөнхий зорилго нь даатгалын гэрээний нягтлан бодох бүртгэлийн загварыг даатгагчид илүү ашигтай, тогтвортой байлгах явдал юм. СТОУС 17-гийн СТОУС 4-өөс өөрчлөгдсөн үндсэн ялгаа нь тавигдах шаардлагын хувьд нягтлан бодох бүртгэлийн холбогдох бүх талыг хамарсан даатгалын гэрээний цогц загварыг гаргаж өгсөн. СТОУС 17-ийн гол цөм нь ерөнхий загвар бөгөөд нэмэлтээр:

- Сонголттой оролцох шинж чанар бүхий гэрээнд тохирсон тодорхой тохируулга (хувьсах төлбөрийн хандлага)
- Богино хугацаат гэрээнд голчлон зориулсан хялбаршуулсан арга (шимтгэл хуваарилах арга)

СТОУС 17 нь 2023 оны 1 сарын 1 болон түүнээс хойш тайлангийн хугацаанд хүчин төгөлдөр болсон ба харьцуулах мэдээллийн хамт толилуулах шаардлагыг агуулсан.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтүүд (үргэлжлэл)

Компани 2024 оны 1 сарын 1-ээс эхлэх тайлант жилд СТОУС 17 -г нягтлан бодох бүртгэлдээ нэвтрүүлж холбогдох бусад нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогодоо өөрчлөлт оруулсан.

4.1.1 СТОУС 17 – Даатгалын гэрээ (үргэлжлэл)

Санхүүгийн тайлангаа СТОУС 17-д нийцүүлэх хүрээнд харьцуулах мэдээ буюу 2023 оны дүнгүүдийг дахин тайлагнасан болно.

i. Даатгалын гэрээний хүлээн зөвшөөрөлт, хэмжилт болон толилуулга

Компани даатгалын гэрээний багцыг тогтоох бөгөөд энэхүү багц нь ижил төсөөтэй эрсдэлд орох болон хамтад нь удирдах гэрээнүүдээс бүрдэнэ. Ижил төрлийн даатгалын бүтээгдэхүүнүүдийг нэг багцад ангилна.

Дээрх багцыг ангилахдаа:

- Хэрэв байгаа бол анх хүлээн зөвшөөрөх үед алдагдалтай гэрээнүүдийн бүлэг;
- Хэрэв байгаа бол анх хүлээн зөвшөөрөх үед тэдгээр нь дараагийн тайлант үед алдагдалтай болох мэдэгдэхүйц магадлалгүй гэрээнүүдийн бүлэг;
- Хэрэв байгаа бол уг багцад үлдсэн гэрээнүүдийн бүлэг;

Хүлээн зөвшөөрөлт

Компани дараах хугацааны аль түрүүнд болох өдрөөс эхлэн өөрийн гаргасан даатгалын гэрээнүүдийн бүлгийг хүлээн зөвшөөрнө:

- Гэрээнүүдийн бүлгийн хамрах хугацааны эхлэл
- Тухайн бүлэг дэх даатгалын гэрээ эзэмшигчээс анхны төлбөрийг авах ёстой өдөр; ба
- Алдагдалтай гэрээнүүдийн бүлгийн хувьд, уг бүлэг нь алдагдалтай болсон өдөр.

Хураамжийн хуваарилалтын арга

Хураамжийн хуваарилалтын аргыг ашиглах үндэслэл:

- СТОУС 17-ийн дагуу хүлээн зөвшөөрөлтийн хэмжилт нь Хураамжийн хуваарилалтын аргаас материаллаг хэмжээний зөрүүгүй байх хэмжилтийг тухайн бүлгийн даатгалын хамралтын үлдсэн хэсгийн өр төлбөрийн хувьд бий болгоно гэж компани ул үндэслэлтэй хүлээдэг;
- Компанийн даатгалын гэрээний бүлэг дэх гэрээ тус бүрийн хамрах хугацаа нь нэг жил буюу түүнээс богино байх шалгуурыг хангадаг.

Компани нь хураамжийн хуваарилалтын хандлагыг ашиглахдаа даатгалын хамралтын үлдсэн хэсгийн өр төлбөрийг дараах байдлаар хэмждэг. Үүнд:

- Анх хүлээн зөвшөөрөх үед уг төлбөрийн дансны үнэ нь дараах байдлаар тодорхойлогдоно.
  - Хэрэв байгаа бол анх хүлээн зөвшөөрөхдөө хүлээн авсан хураамж
  - Үүнээс хасах нь: тухайн аж ахуйн нэгж даатгалыг худалдан авах мөнгөн гүйлгээ *
  - Нэмэх эсвэл хасах нь: тухайн өдөр дараах зүйлсийг үл хүлээн зөвшөөрснөөс үүссэн аливаа дүн:
    - Даатгалын худалдан авалтын мөнгөн гүйлгээний хувьд, даатгалын бүлгийн гэрээнүүдийг хүлээн зөвшөөрөхийн өмнө төлсөн даатгалын хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрсөн худалдан авалтын мөнгөн гүйлгээ
    - Даатгалын гэрээтэй холбоотой өмнө нь хүлээн зөвшөөрсөн хөрөнгө, эсвэл өр төлбөр
- Дараагийн тайлант үе бүрийн эцэс дэх уг өр төлбөрийн дансны үнэ нь тухайн тайлант үеийн эхэн дэх дансны үнэд доорх тохируулгыг хийсэн дүн байна.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтүүд (үргэлжлэл)

- а) Тухайн тайлант үед авсан хураамж
- б) Үүнээс хасах нь: тухайн аж ахуйн нэгж даатгалыг худалдан авах мөнгөн гүйлгээ
- в) Аж ахуйн нэгж нь даатгалын худалдан авалтын мөнгөн гүйлгээг гарсан даруйд зардал гэж хүлээн зөвшөөрөхөөс бусад тохиолдолд, тухайн тайлант үед зардал гэж хүлээн зөвшөөрсөн, уг даатгалын мөнгөн гүйлгээний хорогдуулгатай холбоотой аливаа дүн,
- г) Нэмэх нь: Санхүүжилтийн бүрэлдэхүүн хэсэгт хийсэн аливаа тохируулга
- д) Хасах нь: Тухайн тайлант үед үзүүлсэн даатгалын хамааралтын хувьд даатгалын орлого гэж хүлээн зөвшөөрсөн дүн
- е) Хасах нь: Учирсан хохирлын өр төлбөрийн хувьд төлсөн буюу шилжүүлсэн аливаа хөрөнгө оруулалтын бүрэлдэхүүн хэсэг.

Толилуулга

Компани дараах зүйлсийн бүлгүүдийн дансны үнийг санхүүгийн байдлын тайлант тус тусад нь толилуулна. Үүнд:

- а) Гаргасан бөгөөд хөрөнгө болох даатгалын гэрээнүүд;
- б) Гаргасан бөгөөд өр төлбөр болох даатгалын гэрээнүүд.

Эзэмшиж буй давхар даатгалын гэрээ

Хүлээн зөвшөөрөлт

Компани эзэмшиж буй давхар даатгалын гэрээнүүдийн бүлгийг дараах өдрүүдийн аль түрүүнд байх өдрөөс эхлэн хүлээн зөвшөөрнө:

- а) Эзэмшиж буй давхар даатгалын гэрээнүүдийн бүлгийн хамрах хугацааны эхэнд;
- б) Хэрэв компани уг өдөр эсвэл түүнээс өмнө эзэмшиж буй давхар даатгалын гэрээнүүдийн бүлэгт эзэмшиж байгаа холбогдох давхар даатгалын гэрээ байгуулсан бол суурь даатгалын гэрээнүүдийн алдагдалтай бүлгийг хүлээн зөвшөөрсөн өдөр.

Хэмжилт - Хураамжийн хуваарилалтын хандлага

Хураамжийн хуваарилалтын хандлагын аргын дагуу эзэмшиж буй давхар даатгалын гэрээнүүдийн бүлгийг хэмжихдээ гэрээт үйлчилгээний нийт ашгийг тохируулах бус харин даатгалын хамралтын үлдсэн хэсэг дэх хөрөнгийн дансны үнийг тохируулдаг.

Компани дараах зүйлсийн бүлгүүдийн дансны үнийг санхүүгийн байдлын тайлант тус тусад нь толилуулна. Үүнд:

- а) Эзэмшиж буй бөгөөд хөрөнгө болох давхар даатгалын гэрээнүүд;
- б) Эзэмшиж буй бөгөөд өр төлбөр болох давхар даатгалын гэрээнүүд.

ii. Шилжилт

СТОУС 17-н хэрэгжүүлэлтээс үүссэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод гарсан өөрчлөлтүүдийг бүрэн шилжилтийн аргыг ашиглах хэрэгжүүлсэн. 2023 оны 1-р сарын 1-ний байдлаар Компани нь бүрэн шилжилтийн аргын хандлагын дагуу:

- СТОУС 17-г өмнө нь мөрдөж байсан шиг даатгалын гэрээ болон давхар даатгалын гэрээний бүлэг бүрийг тодорхойлж, хүлээн зөвшөөрч хэмжсэн;
- 2023 оны 1-р сарын 1-нээс өмнөх үнэлгээг хийгээгүйгээс бусад тохиолдолд СТОУС 17-г мөрдөж байсан мэт даатгалын гэрээний шимтгэлийн зардлыг мөнгөн гүйлгээнд зориулсан хөрөнгийг тодорхойлж, хүлээн зөвшөөрч хэмжсэн;

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтүүд (үргэлжлэл)

4.1.2 НББОУС 7-д орсон нэмэлт өөрчлөлт

	Тайлбар	Гаргасан огноо	Мөрдөж эхлэх огноо
Гол өөрчлөлт болон асуудлууд	Нийлүүлэгчийн санхүүгийн зохицуулалттай холбоотой нэмэлт өөрчлөлтүүд	2023 оны 5 дугаар сар	2024 оны 1 дүгээр сарын 1

4.1.3 СТОУС S1 - Тогтвортой байдалтай холбоотой санхүүгийн мэдээллийг ил тод болгоход тавигдах ерөнхий шаардлага

	Тайлбар	Гаргасан огноо	Мөрдөж эхлэх огноо
Гол өөрчлөлт болон асуудлууд	СТОУС S1 нь аж ахуйн нэгжийг нөөцөөр хангахтай холбоотой шийдвэр гаргахад нийтлэг зориулалтын санхүүгийн тайлангийн үндсэн хэрэглэгчдэд ашигтай тогтвортой байдалтай холбоотой эрсдэл, боломжуудын талаарх мэдээллийг тодруулахыг аж ахуйн нэгжээс шаардах ерөнхий шаардлагуудыг тодорхойлно.	2023 оны 6 дугаар сар	2024 оны 1 дүгээр сарын 1

4.1.4 СТОУС S2 - Уур амьсгалтай холбоотой тодруулга

	Тайлбар	Гаргасан огноо	Мөрдөж эхлэх огноо
Гол өөрчлөлт болон асуудлууд	СТОУС S2 нь аж ахуйн нэгжийг нөөцөөр хангахтай холбоотой шийдвэр гаргахад нийтлэг зориулалтын санхүүгийн тайлангийн хэрэглэгчдэд уур амьсгалтай холбоотой эрсдэл, боломжуудын талаарх мэдээллийг тодорхойлох, хэмжих, тодруулах шаардлагыг тодорхойлдог	2023 оны 6 дугаар сар	2024 оны 1 дүгээр сарын 1

Энэхүү нэмэлт өөрчлөлтүүд нь Компанийн санхүүгийн тайланд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлээгүй.

4.2 Батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй стандартууд

Компанийн санхүүгийн тайлангуудыг баталж гаргах өдрийн байдлаар батлагдаж гарсан ба хараахан хэрэгжиж эхлээгүй стандартууд болон тайлбаруудын жагсаалтыг дор үзүүлэв. Компани энэхүү стандартуудыг шаардлагатай тохиолдолд хүчин төгөлдөр үйлчилж эхлэх өдрөөс мөрдөх хандлагатай байна.

	Тайлбар	Гаргасан огноо	Мөрдөж эхлэх огноо
СТОУС 7 Гол өөрчлөлт болон асуудлууд	Санхүүгийн хэрэгслүүд: Тодруулга Санхүүгийн хэрэгслүүдийн ангилал, хэмжилттэй холбоотой нэмэлт өөрчлөлтүүд	2024 оны 5 дугаар сар	2026 оны 1 дүгээр сарын 1
СТОУС 9 Гол өөрчлөлт болон асуудлууд	Санхүүгийн хэрэгслүүд Санхүүгийн хэрэгслүүдийн ангилал, хэмжилттэй холбоотой нэмэлт өөрчлөлтүүд	2024 оны 5 дугаар сар	2026 оны 1 дүгээр сарын 1
СТОУС 18 Гол өөрчлөлт болон асуудлууд	Санхүүгийн тайлангийн танилцуулга ба тодруулга СТОУС 18-д үндсэн агуулга нь ашиг, алдагдлын тайлангийн бүтэц "удирдлагын тодорхойлсон	2024 оны 4 дүгээр сар	2027 оны 1 дүгээр сарын 1

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

СТОУС 19	гүйцэтгэлийн хэмжүүр"-үүдтэй холбоотой санхүүгийн тайланд шаардлагатай тодруулгууд; мөн нэгтгэх, задлах зарчмуудыг илүү сайжруулсан.		
Гол өөрчлөлт болон асуудлууд	Нийтэд мэдээлдэггүй охин компаниудын санхүүгийн тайлангийн тодруулга Шинэ стандарт нь холбогдох охин компаниудын санхүүгийн тайлангийн тодруулгад тавигдах шаардлагыг багасгасан.	2024 оны 5 дугаар сар	2027 оны 1 дүгээр сарын 1

5 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо

5.1 Орлого хүлээн зөвшөөрөлт

5.1.1 Даатгалын хураамжийн орлого ба шимтгэлийн орлого

Орлогын эдийн засгийн үр өгөөж нь Компанид орох нь тодорхой бөгөөд найдвартай хэмжих боломжтой болсон үед дараах үндэслэлээр хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Компанид эрсдэл шилжсэн үед даатгалын хураамжийг орлогоор хүлээн зөвшөөрнө.
- Шимтгэлийн орлогыг хүлээн авах магадлалтай болсон үед тухайн орлогыг хүлээн зөвшөөрнө.

Орлогод тооцоогүй хураамж нь гэрээний эрсдэл тайлагналын өдрийн дараа ч үргэлжилж байх хугацаанд ногдох гэрний хураамжийн хэсэг юм. Орлогод тооцоогүй хураамж нь даатгалын гэрээ тус бүрийн тайлагналын өдрийн дараа ч үргэлжилж байх хугацаанд байгуулагдана. Тайлагналын өдрөөр даатгалын гэрээний хүчинтэй үлдэх хугацаанд хувь тэнцүүлэн тооцсон даатгалын хураамжийн хэсгүүдийн нийлбэрээр орлогод тооцоогүй хураамж болж хойшлогдоно.

5.1.2 Хүүний орлого

Эдийн засгийн өгөөж нь Компанид ирэх өндөр магадлалтай ба орлогын дүнг найдвартайгаар тооцоолох боломжтой тохиолдолд хүүгийн орлогыг хүлээн зөвшөөрнө. Хүүг хугацаанаас хамааран үндсэн өрийг бодит хүүгийн хувиар үржүүлж хуримтлуулан бүртгэдэг. Бодит хүүгийн хувь гэдэг нь санхүүгийн өрийн хорогдуулсан өртгийг бодох ба хүү тооцох хугацааны турш бүртгэх хүүгийн зардлыг хуваарилах арга юм.

Бодит хүүгийн хувь нь ирээдүйд хүлээн авахаар тооцоолсон бүх мөнгөн төлбөрийг тухайн санхүүгийн хэрэгслийн гэрээний хугацааны туршид хуваарилахад хугацааны эцэс гэхэд энх бүртгэсэн дансны цэвэр дүнтэй яг тэнцүү дүн үлдсэн байхаар хорогдуулдаг хүүгийн хувь юм.

5.1.3 Давхар даатгагчид ноогдох даатгалын хураамж

Давхар даатгагчид ногдох даатгалын хураамжийг гэрээ эхлэх хугацаа эсвэл даатгалын хураамжийн орлоготой холбоотойгоор давхар даатгагчид өглөг үүсгэх үеүдийн аль эхэнд нь зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Давхар даатгагчид ногдох нийт даатгалын хураамжид гэрээнд заасан хугацаагаар даатгалын гэрээний өглөг багтдаг ба уг гэрээг эхлэх үед анхлан хүлээн зөвшөөрдөг.

Хураамжийн орлого нь өмнөх тайлант хугацаанд бүртгэсэн давхар даатгалын гэрээнүүдтэй холбоотой тайлант жилд мэдэгдсэн залруулгуудыг багтаана.

Давхар даатгагчид ногдох орлогод тооцоогүй хураамж нь гэрээний эрсдэл тайлагналын өдрийн дараа ч үргэлжилж байх хугацаанд ногдох гэрээний хураамжийн хэсэг юм. Давхар даатгагчид ногдох орлогод тооцоогүй хураамж нь холбогдох эрсдэлийн хүрээнд үндсэн даатгалын гэрээний хугацаагаар буюу давхар даатгалын гэрээний хугацааны турш хойшлогддог.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

5.2 Даатгалын зардал

Нөхөн төлбөрийн зардал

Нөхөн төлбөрийн зардалд бүх тайлант жилд гарсан нөхөн төлбөрүүд, эдгээртэй холбоотой дотоод болон гадаад нөхөн төлбөрийг барагдуулах үйл явц болон нөхөн төлбөрийг шийдвэрлэхтэй шууд хамааралтай зардлууд, үлдэх өртөг болон бусад буцаан авалтын хасагдуулга, мөн өмнөх жилээс төлөгдөөгүй үлдсэн нөхөн төлбөрүүдийн залруулгууд багтана.

Давхар даатгагчид ноогдох нөхөн төлбөр

Даатгалын нөхөн төлбөрийг тухайн даатгалын гэрээний нөхцөлийн дагуу хүлээн зөвшөөрсөн үед давхар Даатгагчид ногдох төлбөрийг мөн адил хүлээн зөвшөөрнө.

5.3 Гадаад валютын хөрвүүлэлт

Компанийн үйл ажиллагааны валют нь Монгол төгрөг бөгөөд санхүүгийн тайлангууд нь төгрөгөөр тайлагнагдсан. Гадаад валютаар хийсэн гүйлгээг анх бүртгэхдээ гүйлгээ хийсэн өдрийн ханшийн түвшинд хөрвүүлэн үйл ажиллагааны валютаар бүртгэнэ. Гадаад валютаар бүртгэгдсэн мөнгөн хөрөнгө, төлбөрүүдийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн ханшаар дахин хөрвүүлдэг. Мөнгөн зүйлсийн төлөгдсөн буюу хүлээн авсан эсвэл хөрвүүлснээс үүссэн бүх зөрүүг ашиг, алдагдлын тайланд бүртгэнэ.

Өөрийн өртөг нь түүхэн өртгөөр хэмжигдэх мөнгөн бус зүйлийг анхны гүйлгээний өдрийн ханшаар хөрвүүлэх бол бодит үнэ цэнэр хэмжигдэх мөнгөн бус зүйлийг бодит үнэ цэн тодорхой болсон өдрийн ханшаар хөрвүүлнэ. Мөнгөн бус зүйлсийн дахин хөрвүүлгээс үүссэн олз ба гарз нь тухайн зүйлийн бодит үнэ цэнийн олз, гарзтай адилаар бүртгэгдэнэ.

	12/31/2024	12/31/2023
Тайлангийн эцсийн хаалтын ханш - Ам.доллар	3420.25	3410.69
Тайлангийн эцсийн хаалтын ханш - Евро	3566.98	3791.66
Тайлангийн эцсийн хаалтын ханш - Австрали доллар	2133.21	2337.18

5.4 Ажиллагсдын тэтгэмж

5.4.1 Богино хугацааны тэтгэмж

Цалин хөлс болон түүнтэй холбогдох бусад зардлуудыг Компанийн ажилтнуудаас холбогдох үйлчилгээг үзүүлсэн тухайн жилд нь зардалд тусгана.

5.4.2 Заавал төлөх даатгалын шимтгэлүүд

Монгол улсын холбогдох хууль, тогтоомжид заасны дагуу Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж байгаа компаниуд нь Монгол улсын эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлнө. Эдгээр шимтгэлийг гарсан хугацаанд нь ашиг, алдагдлын тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

5.5 Холбоотой талуудын ажил гүйлгээ

Компани болон Компанийн толгой компани болон түүнтэй холбоотой этгээдүүдийн хооронд нөөц, ажил үйлчилгээ эсвэл үүрэг хариуцлага шилжүүлэхдээ төлбөр нэхэмжилсэн эсэхээс үл хамааран тэдгээрийн хооронд хийгдсэн ажил гүйлгээг холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ гэнэ. Аливаа хувь хүн эсвэл түүний гэр бүлийн ойр дотнын гишүүнийг дараах тохиолдолд Компанитай холбоотой гэж үзнэ:

- Компанийг шууд эсвэл хамтран хянадаг;
- Компанийн үйл ажиллагаанд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлдэг;
- Компанийн болон толгой Компанийн удирдах ажилтан.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

Хэрэв дараах нөхцөлийн аль нэг нь хангагдаж байвал тухайн аж ахуйн нэгжийг Компанитай холбоотой гэж үзнэ:

- Тухайн аж ахуйн нэгж болон Компани нь нэг бүлэг аж ахуйн нэгжийн бүрэлдэхүүнд багтаж байвал өөрөөр хэлбэл, толгой компани, охин компани болон нэг толгой компанид багтдаг охин компаниуд бүгд бусадтайгаа холбоотой бол;
- Нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуйн нэгжийн хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол эсвэл нөгөө аж ахуйн нэгжийг багтаасан бүлгийн аль нэг аж ахуйн нэгжийнх нь хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол;
- Хоёр компани хоёулаа нэг гуравдагч этгээдийн хамтарсан хөрөнгө оруулалттай компани бол;
- Нэг аж ахуйн нэгж нь гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хамтарсан үйлдвэр ба харин нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хараат компани бол;
- Тухайн аж ахуйн нэгж нь дээр дурдсан холбоотой талаар тодорхойлогдсон хувь хүний шууд эсвэл хамтарсан хяналтад байх; болон
- Компанийг шууд эсвэл хамтран хянадаг этгээд нь тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд их хэмжээний нөлөөтэй байх, тухайн аж ахуйн нэгжийн, эсвэл түүний толгой Компанийн удирдах ажилтан бол;

5.6 Орлогын албан татвар

5.6.1 Тайлант хугацааны орлогын албан татвар

Компани нь Монгол Улсын Засгийн газрын журмын дагуу орлогын албан татварын зориулалтаар тооцогдохгүй, хасагдахгүй орлогыг тохируулан санхүүгийн тайлангийн зорилгоор орлогод үндэслэн тайлант хугацааны албан татварыг ногдуулдаг. Одоогийн болон өмнөх тайлант хугацааны өнөөгийн албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг татварын байгууллагаас буцаан авахаар хүлээж байгаа эсвэл татварын байгууллагад төлөх дүнгээр хэмжинэ. Энэ дүнг тооцоолоход хэрэглэсэн татварын хувь хэмжээ, татварын хуулиуд нь үйл ажиллагаа эрхэлж буй улсын санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрөөрх хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан.

5.6.2 Хойшлуулсан орлогын албан татвар

Хойшлуулсан орлогын албан татварыг тайлагналын өдрийн байдлаар хөрөнгө, өр төлбөрийн татварын суурь, тэдгээрийн санхүүгийн бүртгэлийн дүн хоёрын хооронд түр зөрүүний дүнгээс тайлан тэнцлийн аргыг хэрэглэн тооцдог.

Хойшлогдсон татварын өр төлбөр нь түр зөрүүд хүлээн зөвшөөрөгдөнө. Хойшлогдсон албан татварын хөрөнгийг татвар ногдох орлогоос хасагдах бүх түр зөрүүнүүд, ирээдүйд шилжүүлэн тооцох, ашиглаагүй татварын бүх хөнгөлөлт ба алдагдлуудад (эдгээр түр зөрүү, хөнгөлөлт, алдагдлуудыг хасаж болох татвар ногдох орлогын ирээдүйд орж ирэх нь тодорхой болсон үед) хүлээн зөвшөөрнө.

Хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийн бүртгэлийн дүнг орлогын тайлангийн өдрөөр хянаж үздэг ба энэхүү хөрөнгийг бүхэлд нь эсвэл хэсэгчлэн ашиглахад хангалттай хэмжээний татвар ногдох орлого орж ирэх магадлал буурах үед уг бүртгэлийн дүнг бууруулна. Үл хүлээн зөвшөөрсөн хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрөөр дахин үнэлж үздэг ба хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгийг ашиглахыг зөвшөөрсөн татвар ногдох орлого ирээдүйд орж ирэх магадлалтай болсон үед хүлээн зөвшөөрнө.

Хөрөнгийг олж авах эсвэл өр төлбөрийг барагдуулах тэр тайлант хугацаанд хэрэглэгдэнэ гэж хүлээж байгаа (тайлант жилийн эцсийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан татварын хувь хэмжээ, татварын хуулиуд дээр үндэслэн) татварын хувь хэмжээгээр хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө, өр төлбөрийг хэмжинэ. Нэг татвар төлөгч, нэг татварын байгууллагад хамаарах хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэр дүнгээр тайлагнах хуулиар олгогдсон эрхтэй бол хойшлуулсан орлогын албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлэн тайлагнаж болно.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

5.7 Үндсэн хөрөнгө

Барилга, компьютер, техник хэрэгсэл болон бусад тоног төхөөрөмжийг зэрэг хөрөнгийг ашиглалтын байршилд авч ирэхэд гарсан зардлууд болон тухайн хөрөнгийг зориулалтын дагуу ашиглахад шаардлагатай гарсан зардлуудыг хамруулан худалдан авсан өртөг эсвэл үйлдвэрлэлийн өртгөөр анхлан бүртгэнэ. Санхүүгийн түрээсийн хөрөнгүүдийг барилга болон компьютер дагалдах хэрэглүүрийн адил бүртгэнэ.

Элэгдлийг хөрөнгө тус бүрийн ашиглах хугацаагаар шулуун шугамын аргаар тооцож, ашиг алдагдлаар тусгана.

Хөрөнгийг ашиглах боломжтой болсон үед элэгдүүлж эхэлнэ. Хөрөнгийн ашиглах хугацааг дараах байдлаар тогтооно.Үүнд:

Хөрөнгө	Ашиглалтын хугацаа
Барилга байгууламж	25 жил
Тээврийн хэрэгсэл	10 жил
Тавилга эд хогшил	10 жил
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл, программ хангамж	2 жил

Үндсэн хөрөнгө ба түүний томоохон хэсгүүдийг худалдан борлуулах үед эсвэл түүний ашиглалт, борлуулалтаас ирээдүйд эдийн засгийн үр ашиг хүлээгдэхгүй болсон үед данснаас хасна. Үүнтэй холбоотойгоор үүссэн аливаа олз, гарзыг (хөрөнгийн борлуулалтын цэвэр орлого ба бүртгэлийн дүн хоёрын зөрүүгээр тооцно) тухайн тайлант жилийн ашиг, алдагдлын тайланд тусгана.

Үндсэн хөрөнгийн үлдэх өртөг, ашиглалтын хугацаа, элэгдлийн арга нь өмнө хийгдсэн тооцоолол ба үндсэн хөрөнгөнд агуулагдаж буй ирээдүйн эдийн засгийн үр ашгийн хүлээгдэж буй хэрэглээний хэв загварт нийцэж байгаа гэдгийг баталгаажуулах үүднээс үндсэн хөрөнгийн үлдэх өртөг, ашиглалтын хугацаа, элэгдлийн аргыг санхүүгийн жилийн эцэс бүрд хянаж үздэг.

5.8 Түрээс

Оффисын түрээсийн гэрээг сунгах нөхцөлтэйгөөр 1-3 жилийн хугацаагаар хийдэг. Компани нь борлуулаад, буцаан түрээслэх нөхцөлтэй хэлцэл хийдэггүй. Бүх түрээсийн гэрээг өөр өөр нөхцөлтэйгөөр байгуулсан.

Тухайн гэрээ нь түрээс эсэх, эсвэл түрээсийг агуулсан эсэхийг компани нь уг гэрээ үүссэн өдрөөр үнэлнэ. Хэрэв гэрээ нь төлбөрийн хариуд тухайн тодорхойлсон хөрөнгийн ашиглалтыг хянах эрхийг шилжүүлдэг бол уг гэрээ нь түрээс болно, эсвэл түрээсийг агуулсан байна.

Түрээслэгчийн түрээсийн хэмжилт болон хүлээн зөвшөөрөлт

Түрээс эхлэх өдрөөр Компани нь санхүүгийн байдлын тайландаа ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээс өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө. Ашиглах эрхийн хөрөнгийг өртгөөр нь хэмжих ба энэ нь түрээсийн өр төлбөрийн анхны хэмжилт, Компанийн зарцуулсан аливаа шууд зардал, түрээсийн хугацааны эцэст хөрөнгийг буулгах, нураахтай холбоотой тооцоолсон зардал болон түрээс эхлэх өдрөөс өмнө хийгдсэн урьдчилгаа төлбөрийн нийлбэр юм.

Компани нь ашиглах эрхийн хөрөнгийг шулуун шугамын элэгдүүлнэ. Мөн ашиглах эрхийн хөрөнгөнд үнэ цэн буурах нөхцөл бүрдсэн бол үнэ цэнийг бууруулна.

Түрээс эхлэх өдөр өр төлбөрийг тооцохдоо Компани нь ирээдүйн түрээсийн төлбөрүүдийн өнөөгийн үнэ цэнийг түрээсийн нуугдмал хүүний түвшинг (тодорхойлох боломжгүй бол зээлийн өсөн нэмэгдэх хүүний түвшинг) ашиглан дискаунтчилан тооцно. Түрээсийн өр төлбөрийн тооцоололд тогтмол төлбөрүүд, индекс эсвэл ханш дээр суурилсан хувьсах төлбөрүүд, гэрээт хугацааны эцэст төлөх нь тодорхой болсон бусад төлбөрүүд хамаарна. Дараа үеийн хэмжилтийн үед өр төлбөр нь төлсөн төлбөрөөр буурч, тооцоолсон хүүгээр өснө. Өр төлбөр нь гэрээлсэн тогтмол төлбөрт өөрчлөлт орох үед болон аливаа бусад төлбөрийн тооцоололд өөрчлөлт орох үед дахин тооцоологдоно.

"Ард Даатгал" ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

Түрээсийн өр төлбөр дахин тооцоологдоход түүнд хамаарах ашиглах эрхийн хөрөнгөнд тохируулга хийгдэх ба хэрэв ашиглах эрхийн хөрөнгө үлдэгдэлгүй болсон бол ашиг алдагдалд тохируулга хийгдэнэ. Тэдгээр хөрөнгүүдийг ашиглах эрхийн хөрөнгө болон түрээсийн өр төлбөр гэж бүртгэхгүй ба харин холбогдох төлбөрийг түрээсийн хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар ашиг, алдагдалд зардлаар хүлээн зөвшөөрнө. Санхүүгийн байдлын тайланд ашиглах эрхийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөөр, түрээсийн өр төлбөрийг дансны болон бусад өглөгөөр илэрхийлнэ.

Дараа үеийн хэмжилт

Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн ашиглах хугацааг тодорхойлохдоо гэрээний нөхцөл эсвэл өмчлөлд байгаа ижил төстэй хөрөнгийн ашиглах хугацааны аль багаар тогтооно. Материаллаг дүнтэй үлдэх өртөг тооцоолол болон хөрөнгийн ашиглах хугацааны тооцооллыг багадаа жилд нэг удаа шинэчлэнэ.

Үндсэн хөрөнгийн данснаас хассан, ашиглалтаас гаргаснаас үүссэн олз, гарзыг тухайн хөрөнгийн борлуулалт болон дансны үнийн зөрүүгээр тодорхойлох ба олз, гарзыг ашиг, алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Компани гэрээ байгуулах үед энэ нь түрээсийн гэрээ мөн эсэхийг үнэлнэ. Өөрөөр хэлбэл, хэрвээ гэрээ нь тодорхойлсон аливаа нэг хөрөнгийг тодорхой хугацааны турш ашиглах, хянах эрхийг шилжүүлж байгаа бол түрээсийн гэрээ гэж үзнэ.

Компани түрээслэгч үед

Компани богино хугацаат түрээс болон бага үнэ цэн бүхий хөрөнгийн түрээснээс бусад бүх түрээсийн хүлээн зөвшөөрөлт болон хэмжилтийн нэг аргыг хэрэглэнэ. Компани түрээсийн төлбөрийг төлөөлж "түрээсийн өр төлбөр"-ийг хүлээн зөвшөөрч, тодорхойлсон хөрөнгийг түрээслэн ашиглах эрхийг төлөөлж "ашиглах эрхтэй хөрөнгө"-ийг хүлээн зөвшөөрнө.

а) Ашиглах эрхтэй хөрөнгө

Компани ашиглах эрхтэй хөрөнгийг түрээсийн эхлэх өдөр (хөрөнгийг ашиглаж эхлэх боломжтой болсон өдөр) эхлэн хүлээн зөвшөөрнө. Ашиглах эрхтэй Хөрөнгийг хуримтлагдсан элэгдэл, аливаа үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хасч өртгөөр нь хэмжих бөгөөд түрээсийн өр төлбөрийг дахин үнэлэхэд тохируулна. Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн өртөгт хүлээн зөвшөөрөгдсөн түрээсийн өр төлбөр, анхны шууд өртөг, түрээсийн урамшууллыг хүлээн авахаас өмнө буюу өмнөх өдрөөс эхлэн хийсэн түрээсийн төлбөрүүд багтана. Ашиглах эрхтэй хөрөнгийг худалдан авах, эсвэл түрээсийн гэрээний хугацааны эцэст өмчлөлд шилжүүлэхээс бусад тохиолдолд түрээсийн гэрээний хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар элэгдүүлнэ.

Түрээс эхэлсний дараа, ашиглах эрхтэй хөрөнгийг хуримтлагдсан элэгдэл, үнэ цэнийн бууралтын зардлыг хасаж, түрээсийн өр төлбөрийг дахин тооцоолоход тохируулсан ашиглалтын өртөг буюу үнэлгээгээр хэмжинэ.

б) Түрээсийн өр төлбөр

Компани түрээсийн хугацааны туршид төлөх төлбөрүүдийн өнөөгийн үнэ цэнэр хэмжсэн түрээсийн өр төлбөрийг түрээс эхлэх өдөр хүлээн зөвшөөрнө. Түрээсийн төлбөр гэдэгт аливаа урамшуулал хөнгөлөлтийг хассан түрээсийн тогтмол төлбөрөөс гадна хувь хэмжээнээс хамаарах хувьсах шинжтэй төлбөр, үлдэгдэл үнийн баталгааны дагуу төлөхөөр хүлээгдэж буй төлбөрүүдийг хамруулан авч үзнэ. Хувьсах шинжтэй түрээсийн төлбөр нь ямар нэг индекс, хувь хэмжээнээс хамааралгүй (бараа материал үйлдвэрлэхэд зориулж гаргаагүй бол) бол түүнийг тайлант хугацааны зардлаар хүлээн зөвшөөрнө.

Компани түрээсийн төлбөрийн өнөөгийн үнэ цэнийг тооцох үед нуугдмал хүүгийн түвшинг тодорхойлох боломжгүй тохиолдолд урт хугацаат зээлийн хүүг ашиглана. Түрээс эхэлснээс хойш түрээсийн өр төлбөрийг хүүгийн зардлаар нэмэгдүүлж, төлсөн түрээсийн төлбөрийн дүнгээр бууруулна. Мөн түрээсийн өр төлбөрийн дансны үнийг түрээсийн гэрээний хугацаа, төлбөрийн дүнг өөрчлөх, эсвэл үндсэн хөрөнгийн худалдан авах сонголтыг үнэлэхэд өөрчлөлт гарах үед дахин хэмжих шаардлагатай.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

5.9 Биет бус хөрөнгө

Биет бус хөрөнгөнд патент, гудвилл, франчайз, зохиогчийн эрх, лиценз, худалдааны тэмдэгт, программ хангамж, зохион байгуулалтын зардал зэрэг хөрөнгүүд хамаарна.

Гаднаас худалдан авсан биет бус хөрөнгийг худалдан авалт хийсэн өдөр өртгөөр нь бүртгэнэ. Өртөг нь төлсөн мөнгөний дүн, өгсөн хөрөнгийн зах зээлийн үнэ, гарсан өр төлбөрт төлөх дүнгийн өнөөгийн үнэ цэн эсвэл хувьцаа гаргалтын хувьд хүлээн авсан санал бодлын зах зээлийн үнэ цэнэр хэмжигддэг.

Дотооддоо бий болгосон биет бус хөрөнгийн хувьд судалгаа хөгжүүлэлтийн зардлаас бусад өртөг зардлыг биет бус хөрөнгийн өртөгт капиталжуулдаг. Дотоодод бий болсон (үүссэн) гудвиллыг хөрөнгө гэж бүртгэхгүй.

Биет бус хөрөнгийг хувьцаа болон өөр бусад мөнгөн бус хөрөнгөөр солилцох замаар олж бэлтгэж болно. Энэ тохиолдолд биет бус хөрөнгийн өртгийг шилжүүлэн өгсөн хөрөнгийн зах зээлийн үнэ эсвэл биет бус хөрөнгийн зах зээлийн үнэ хоёрын аль тодорхой байгаа үнээр үнэлнэ.

Ашиглагдах жил нь тодорхой, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь хуримтлагдсан элэгдэл ба үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжсэн. Биет бус хөрөнгийн хорогдуулгыг шулуун шугамын аргаар, биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жилээр тооцоолсон. Тооцоолсон ашиглалтын жил болон элэгдэл бодох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг. Ашиглагдах жил нь тодорхойгүй, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжсэн.

Биет бус хөрөнгийг ашиглалтаас хасах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл хөрөнгийн зүйлийг бүртгэлээс хасдаг. Биет бус хөрөнгийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг алдагдалд тусгана.

5.10 Санхүүгийн бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Тайлант үеийн эцэст санхүүгийн бус хөрөнгийн дансны үнийг үнэ цэн бууралтын шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг тооцоолж үзнэ. Хэрэв ийм шинж тэмдэг илэрсэн бол үнэ цэн бууралтын алдагдал (ийм алдагдал гарсан бол)-ыг тогтоохын тулд тухайн хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тодорхойлно. Хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тухайн хөрөнгийн хувьд тооцоолох боломжгүй бол уг хөрөнгийн харьяалагдах мөнгөн орлого үүсгэгч нэгжийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тооцоолно. Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгжид хуваарилах боломжтой бөгөөд тууштай суурь үзүүлэлтийг тодорхойлж чадвал аж ахуйн зориулалттай хөрөнгийг тодорхой мөнгөн орлого үүсгэгч нэгжид хуваарилах ба ийм боломжгүй бол хамгийн боломжийн тууштай ашиглах боломжтой суурь үзүүлэлтийг ашиглан хамгийн жижиг мөнгөн орлого үүсгэгч нэгжид хамааруулан шалгадаг.

Хөрөнгийн эсвэл мөнгөн орлого үүсгэгч нэгжийн нөхөгдөх боломжтой үнэ гэдэг нь хөрөнгийн бодит үнээс борлуулах өртөг, зардлыг хассан цэвэр дүн ба хөрөнгийг ашигласнаар олж болох өгөөж хоёрын аль ихээр нь тогтоогдоно. Ашигласнаар олж болох өгөөжийг үнэлэхдээ татварын өмнөх дискаунтын хувиар хорогдуулан тооцсон ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнийг ашигладаг. Дискаунтын хувь нь мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэн болон тухайн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэлийн одоогийн зах зээлийн үнэлэмжийг тусгасан байна. Үнэ цэн бууралтын шалгалтын зорилгоор дангаар нь шалгах боломжгүй хөрөнгийг цаашид ашигласнаар бусад хөрөнгө эсвэл бүлэг хөрөнгөөс (мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж) хамааралгүйгээр дангаараа мөнгөн орлого бий болгох чадвартай хамгийн жижиг хөрөнгийн бүлэгт хамааруулан шалгадаг.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

5.11 Санхүүгийн хөрөнгө

Хөрөнгө худалдан авсан зорилгоос хамаарч компани санхүүгийн хөрөнгийг доор дурдсан төрлүүдийн нэгээр нь ангилдаг.

(i) Санхүүгийн хөрөнгө – Бизнес загвар

Компани нь мөнгөн урсгалыг бий болгохын тулд хөрөнгийг хэрхэн удирддаг болохыг бизнесийн загвар харуулдаг. Компани нь бизнес загварын дараах зорилгуудаас сонголт хийж ашигладаг.

- Зөвхөн хөрөнгийн гэрээнд заасан мөнгөн гүйлгээг цуглуулах;
- Хөрөнгийг борлуулснаас үүсэх мөнгөн гүйлгээ эсвэл гэрээнд заасан мөнгөн гүйлгээг цуглуулах;
- Эсвэл дээрх 2 ангиллын алинд ч багтахгүй бусад загвар;

(ii) Санхүүгийн хөрөнгө – Мөнгөн урсгалын онцлог

Бизнес загвар нь хөрөнгийн гэрээний мөнгөн урсгалыг цуглуулах зорилгоор эзэмших, авах эсвэл хөрөнгийн гэрээний мөнгөн урсгалыг цуглуулах болон хөрөнгийг худалдсанаас олох мөнгөн урсгалыг авах зорилготой үед мөнгөн урсгал нь зөвхөн хүү болон үндсэн төлөлтөөс бүрдэж буй эсэхэд үнэлгээ өгнө. Энэ үнэлгээг хийхдээ гэрээний мөнгөн урсгал нь зээлийн гэрээний үндсэн тохиролцоонд нийцтэй эсэх, ялангуяа хүү нь зээлийн эрсдэл, мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэн болон зээлийн бусад эрсдэл, ашгийн түвшинг багтаасан эсэхийг авч үздэг.

Хейджийн харилцааны шаардлага хангасан санхүүгийн хөрөнгөөс бусад санхүүгийн хөрөнгийг компани дараах нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын дагуу ангилна:

Бодит үнэ цэн нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх

Бодит үнэ цэн нь ашиг алдагдлаар хэмжигдэх санхүүгийн хөрөнгөд мөнгөөр төлөгдөх үүсмэл хэрэглүүр болон цаг хугацааны үнэ цэний нөлөөгөөр цэвэрлэгдэж сөрөг болсон мөнгөөр төлөх үүсмэл хэрэглүүр багтана (өр төлбөрөөр ангилагдсан мөнгөөр төлөх үүсмэл хэрэглүүрийн тухай “Санхүүгийн өр төлбөр” хэсгээс харна уу).

Энэхүү ангилалд багтсан санхүүгийн хөрөнгийг санхүүгийн байдлын тайланд бодит үнэ цэнэр нь тусгаж, бодит үнэ цэний өөрчлөлтийг ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн санхүүгийн орлого эсвэл зардлын мөрөнд тусгана. Хейджийн хэрэглүүрийн зориулалтгүй үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүрээс бусдаар компанид арилжаалах зорилготой санхүүгийн хөрөнгө байхгүй бөгөөд компани санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг сайн дураараа ашиг, алдагдлаар хэмжигдэх ангилалд оруулдаггүй.

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх

Гэрээний мөнгөн урсгалыг цуглуулах зорилгоор эзэмшиж байгаа бөгөөд мөнгөн урсгал нь зөвхөн үндсэн төлбөр болон хүүгийн төлбөрөөс бүрддэг бонд болон 3 сараас дээших хугацаат хадгаламж зэрэг хөрөнгөөс бүрдэнэ. Эдгээрийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө бодит үнэ цэн дээр тэдгээрийг олж авах эсвэл гаргахтай холбоотой шууд хамааралтай гарсан ажил гүйлгээний зардлыг нэмж бүртгэх ба дараагийн тайлант үед үр ашигт хүүгийн арга ашиглан тооцсон үнэ цэнийн бууралтыг хасаж хорогдуулсан өртгөөр бүртгэнэ.

Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг анх хүлээн зөвшөөрсөн дүнгээс аливаа үндсэн дүнгийн эргэн төлөлтийг хасаж, хуримтлагдсан хүүг нэмж, санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үнэ цэнийн бууралттай холбоотой аливаа хасагдуулгыг хассан дүн юм. Хуримтлагдсан хүүд анх хүлээн зөвшөөрөх үед хойшлогдсон гүйлгээний зардлын хорогдуулалт хийж үр ашигт хүүгийн түвшингээр тооцно.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

Бодит үнэ цэн нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хэмжигдэх

Компани нь охин компани, хараат компани эсвэл хамтын хяналттай аж ахуйн нэгжид багтаагүй, арилжаалах зорилгоор эзэмшдэггүй, хувьцаат болон хувьцаат бус аж ахуйн нэгж дэх стратегийн зорилго бүхий хөрөнгө оруулалт эзэмшиж байгаа тохиолдолд бодит үнэ цэн нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хэмжигдэх хөрөнгө оруулалтаар ангилна.

Эдгээрийг бодит үнэ цэнэр нь хэмжих бөгөөд бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг ашиг, алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрч бүртгэх ба бодит үнэ цэн нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хэмжигдэх нөөцөд хуримтлуулна. Бодит үнэ цэн нь бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хэмжигдэх нөөцийн үлдэгдлийг данснаас хасах замаар ашиг, алдагдал руу ангилахгүй ба харин шууд хуримтлагдсан ашиг руу ангилна.

Санхүүгийн хөрөнгийг бүртгэлээс хасах

Компани нь санхүүгийн хөрөнгөөс орж ирэх мөнгөн гүйлгээг авах гэрээний эрхийн хугацаа дууссан, эсвэл санхүүгийн хөрөнгө шилжүүлсэн, хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой ихэнх эрсдэл ба өгөөжийг бусдад шилжүүлсэн бол санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасна. Хэрвээ Компани нь санхүүгийн хөрөнгийг шилжүүлээгүй боловч санхүүгийн хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой ихэнх эрсдэл ба өгөөжийг хадгалж үлдээгүй бол уг хөрөнгөөс Компанид үлдсэн хувь хэмжээгээр хөрөнгийг бүртгэлдээ хэвээрээ үлдээх ба төлбөр төлөх үүрэг байгаа бол холбогдох өрийг бүртгэнэ. Хэрвээ Компани нь шилжүүлсэн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэл ба өгөөжийн ихэнхийг өөртөө хадгалсаар байгаа бол санхүүгийн хөрөнгийг бүртгэлээс хасахгүй ба санхүүгийн хөрөнгөөр барьцаалсан зээлийн өрийг бүртгэнэ.

Санхүүгийн хөрөнгийг бүхэлд нь данснаас хасахаас бусад үед (жишээ нь Компани шилжүүлсэн хөрөнгийнхөө зарим хэсгийг буцаан худалдаж авах сонголт байгаа үед) Компани санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнийг цаашдын оролцоо нь хэвээр хадгалагдах хэсэг болон цаашид хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй хэсгүүдэд санхүүгийн хэрэгслийг шилжүүлэх өдрийн хэсэг тус бүрийн бодит үнэ цэнд үндэслэн хуваарилна. Бүртгэлээс хассан хэсэгт хуваарилагдсан дансны үнээс түүний төлбөрт хүлээн авсан мөнгө ба бүртгэлээс хассан хэсэгтэй холбоотойгоор бусад иж бүрэн орлогоор тусгасан нийт олз гарзын нийлбэрийг хасаад гарсан зөрүүг ашиг алдагдалд тусгана. Бусад иж бүрэн орлогоор тусгасан нийт олз гарзыг бүртгэлд үлдээх хэсэг болон бүртгэлээс хасах хэсэгт тухайн хэсгүүдийн бодит үнэ цэнд үндэслэн хуваарилна.

Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Бодит үнэ цэнэр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хэрэгслээс бусад санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үнэ цэн буурсан эсэхийг тайлант өдрөөр тодорхойлдог. Санхүүгийн хөрөнгийг анх бүртгэлд тусгаснаас хойш тохиолдсон нэг ба хэд хэдэн үйл явдал нь хөрөнгө оруулалтын ирээдүйн мөнгөн гүйлгээнд нөлөөлсөн гэдэг бодит нотолгоо байвал тухайн санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэн буурсан гэж үздэг.

Арилжаалах боломжтой хэрэгсэлд хийсэн хөрөнгө оруулалтын бодит үнэ цэн нь өртгөөсөө их хэмжээгээр буурах эсвэл бууралт нь удаан хугацаагаар үргэлжлэхийг үнэ цэн бууралтын бодит нотолгоо гэж үздэг.

Бусад бүх санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоонд:

- үнэт цаас гаргагч буюу харилцагч тал ихээхэн санхүүгийн хүндрэлтэй болох;
- гэрээний үүргээ биелүүлэхгүй байх, тухайлбал хүү ба үндсэн төлбөрийн хугацааг хэтрүүлэх, төлж чадахгүй болох;
- зээлдэгч нь дампуурлаа зарлах эсвэл санхүүгийн хувьд дахин бүтцийн өөрчлөлт хийх магадлалтай болсон; эсвэл
- санхүүгийн хүндрэлийн улмаас тухайн санхүүгийн хөрөнгийн идэвхтэй зах зээл үгүй болсон гэх зэрэг орно.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигддэг санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг тухайн хөрөнгийн анх олж бэлтгэх үеийн хүүгийн хувиар дискаунтласан ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэн ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлно. Өртгөөр хэмжигддэг санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг ижил төстэй хөрөнгийн одоогийн зах зээлийн хүүгийн хувиар дискаунтласан ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэн ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлно. Ийм үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хожим нь буцаан бүртгэдэггүй.

Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигддэг санхүүгийн хөрөнгийн хувьд дараачийн санхүүгийн жилд үнэ цэнийн бууралтын алдагдал буурсан ба ийнхүү буурсан нь үнэ цэнийн алдагдлыг бүртгэсний дараа бий болсон үйл явдалтай холбоотой гэдэг нь бодитойгоор нотлогдож байвал өмнө бүртгэсэн үнэ цэн бууралтын алдагдлыг буцаана. Ингэхдээ үнэ цэнийн бууралт бүртгээгүй байсан бол байх байсан Хөрөнгийн хорогдуулсан өртгийг бууруулахгүй байхаар бодож үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана.

5.12 Санхүүгийн өр төлбөр ба өмчийн хэрэгсэл

Өр эсвэл өмчийн хэрэгслээр ангилах

Компаниас гаргаж байгаа өрийн болон өмчийн хэрэгслийг тэдгээрийн гэрээнд тусгагдсанаар ямар нөхцөл, бодит байдал үүссэн бөгөөд санхүүгийн өр эсвэл өмчийн хэрэгслийн тодорхойлолтод нийцэж байгаа эсэхийг үндэслэн өр эсвэл өмчийн хэрэгсэл гэж ангилдаг.

Өмчийн хэрэгсэл

Компанийн бүх хөрөнгөөс өр төлбөрийг хассаны дараа үлдэх хэсгээс хувь хүртэх нөхцөл бүхий аливаа гэрээг өмчийн хэрэгсэл гэдэг. Компаниас гаргаж байгаа өмчийн хэрэгслийг хүлээн авсан мөнгөнөөс санхүүгийн хэрэгслийг гаргахтай холбоотой шууд зардлыг хассан дүнгээр хэмжиж бүртгэдэг.

Санхүүгийн өр төлбөр

Санхүүгийн өр төлбөрийг "бодит үнэ цэнэр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг" өрийн хэрэгсэл эсвэл бусад санхүүгийн өр төлбөр гэж хоёр ангилдаг. Компанийн санхүүгийн өр төлбөр нь бусад санхүүгийн өр төлбөрөөс бүрдэнэ.

Санхүүгийн бусад өр төлбөр

Бусад санхүүгийн өрийг (үүнд зээлийн өр болон дансны ба бусад өглөг багтана) бодит хүүгийн аргаар хорогдуулсан өртгөөр хэмжиж бүртгэнэ. Бодит хүүгийн арга гэдэг нь санхүүгийн өрийн хорогдуулсан өртгийг бодох ба хүү тооцох хугацааны турш бүртгэх хүүгийн зардлыг хуваарилах арга юм.

Бодит хүүгийн хувь нь ирээдүйд төлөхөөр тооцоолсон бүх мөнгөн төлбөр (бодит хүүгийн хувьд нөлөөлөх бүхий л төлбөр хураамж, ажил гүйлгээний зардал, хөнгөлөлт урамшууллыг багтаасан)-ийг санхүүгийн өрийн гэрээний хугацааны эцэс гэхэд анх бүртгэсэн дансны цэвэр дүнтэй яг тэнцүү байхаар төлбөрийг өрийн хугацаа эсвэл шаардлагатай тохиолдолд түүнээс богино хугацаанд хуваарилахад хэрэглэдэг хүүгийн хувь юм.

Санхүүгийн өрийг бүртгэлээс хасах

Компани нь санхүүгийн өр төлбөрийг зөвхөн гэрээний үүрэг биелэгдсэн, цуцлагдсан эсвэл гэрээний хугацаа дууссан тохиолдолд бүртгэлээс хасна. Бүртгэлээс хасаж буй санхүүгийн өрийн дансны үнэ ба түүний оронд хүлээн авсан ба авах хэрэгслийн хооронд үнийн зөрүү байвал ашиг алдагдлаар бүртгэнэ.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

(iii) Санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэн

Компанийн удирдлага санхүүгийн хэрэгслүүдийн богино хугацаат чанараас үзээд тухайн санхүүгийн хэрэгслүүдийн бодит үнэ цэн нь дансны үнээс материаллаг зөрүүгүй гэж үзсэн.

5.13 Хугацаатай хадгаламж

Хугацаатай хадгаламж нь дотоод болон гадаадын банк санхүүгийн байгууллагад байршуулсан гурван сараас дээш хугацаатай хадгаламж, хадгаламжийн сертификат хамруулна.

5.14 Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайлан дахь мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө нь банканд байршуулсан болон бэлэн мөнгө, гурван сар болон хугацаагүй хадгаламж орно.

Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн зорилгоор мөнгө ба түүнтэй адилтгах Хөрөнгийг мөнгө болон богино хугацаатай хадгаламжаас банкны овердрафтыг хассан дүнгээр тодорхойлно.

5.15 Урьдчилж төлсөн зардал ба бусад авлага

Урьдчилж төлсөн зардал ба бусад авлага нь мөнгөн хэлбэрээр төлөгдсөн боловч зардал нь гарч амжаагүй. Уг төлбөрийг тухайн зардал нь гарсан тохиолдолд ашиг, алдагдал руу, бараагаа хүлээн авсан тохиолдолд холбогдох хөрөнгө рүү ангилдаг. Урьдчилгаа төлбөртэй холбоотой бүтээгдэхүүний өртөг эсвэл үйлчилгээ нь нэг жилийн дотор зарлагдах бол урьдчилгаа төлбөрийг санхүүгийн байдлын тайланд эргэлтийн хөрөнгөөр ангилна. Бусад тохиолдолд эргэлтийн бус хөрөнгөөр ангилна.

5.16 Урьдчилж төлсөн зардал ба бусад авлага (үргэлжлэл)

Тайлант жилийн эцэст Компани урьдчилгаа төлбөрийн дансны үнэд үнэ цэнийн бууралт гарсан эсэхийг хянадаг. Урьдчилж шилжүүлсэн зардлын төлбөр эсвэл бараа материалаа хүлээн аваагүй төлбөрөөс дүнгээс бүрдэнэ. Урьдчилгаа төлбөрийг анх хөрөнгөөр бүртгэх ба төлөгдсөн мөнгөн дүнгээр нь хэмжинэ.

Бусад авлагын хувьд анх үүссэнээс хойш хугацаанд үндэслэн дараахаар нөөц санг байгуулна.

хугацаа	хувь
6 сар хүртэл	0%
6 сараас 9 сар хүртэл	25%
9 сараас 12 сар хүртэл	50%
12 сараас 15 сар хүртэл	75%
15 сараас дээш	100%

5.17 Эздийн өмч

Өөрийн хөрөнгийн гүйлгээтэй холбоотой гүйлгээний зардлыг татварын дараах дүнгээр өөрийн хөрөнгөөс нь хасна. Өөрийн хөрөнгийн гүйлгээний өртөгт зөвхөн гүйлгээнд шууд хамаарах холбоотой зардлууд орно.

Эзэмшигчдийн өмч ба нэмж төлөгдсөн капитал

Эздийн өмч нь энгийн хувьцаа ба нэмж төлөгдсөн капитал гэж ангилагдана. Энгийн хувьцааны ногдол ашгийг зарласан үед эздийн өмчийн бүртгэл хийгдэнэ. Нэмж төлөгдсөн капитал нь хувьцааны нэрлэсэн үнээс илүү төлөгдсөн дүнг бүртгэдэг, хувьцааны урамшууллыг илэрхийлсэн данс юм. Дансны үнэ болон дахин гаргах үеийн зөрүү нь нэмж төлөгдсөн капитал болно.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

5. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

Тусгай нөөц сан

Тусгай нөөц сан нь Санхүүгийн зохицуулах хорооны тогтоолоор ирээдүйн болзошгүй гамшигт үзэгдлүүдэд зориулж 2016 онд байгуулагдсан. Тусгай нөөц сангийн дүн нь 2015 оны 12 сарын 31-ний Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сангийн 90 хувьтай тэнцүү байна. Тусгай нөөц сангийн дүн анх байгуулагдсанаас хойш өөрчлөгдөөгүй.

Хуримтлагдсан ашиг

Хуримтлагдсан ашиг нь хуримтлуулсан ашиг алдагдлын дүнгээс зарласан ногдол ашгийг хассан дүнгээр тодорхойлогдоно.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

6 Даатгалын орлого, зардал ба үр дүн

(Мянган төгрөгөөр)	Тод	2024-12-31	2023-12-31
Хураамжийн хуваарилалтын арга ("ХХА")-аар бүртгэгдэх даатгалын гэрээний орлого	6.1	40,760,110	25,807,188
Даатгалын үйлчилгээний зардал	6.2	(25,744,203)	(17,666,136)
Нөхөн төлбөр болон бусад холбогдох зардал		(17,269,312)	(12,144,551)
Учирсан хохирлын өр төлбөрийн залруулга		(1,533,681)	(1,406,654)
Даатгалын мөнгөн зарлага, үүнээс:		(6,941,210)	(4,114,931)
Даатгалын зууч		(2,983,614)	(2,345,396)
Даатгалын брокер		(3,957,596)	(1,769,535)
Даатгалын гэрээний цэвэр орлого	6.3	15,015,907	8,141,052
Давхар даатгалын зардал ("ХХА"-аар бүртгэгдэх)	6.5	(6,986,039)	(5,487,970)
Давхар даатгагчаас төлсөн нөхөн төлбөр	6.4	931,435	3,803,653
Учирсан хохирлын өр төлбөрийн залруулга	6.4	(70,075)	64,963
Давхар даатгалын гэрээний цэвэр орлого		(6,124,679)	(1,619,354)
Даатгалын үйлчилгээний цэвэр үр дүн		8,891,228	6,521,698

Компанийн даатгалын үйлчилгээний цэвэр үр дүн тайлант онд 8,891,228 мянган төгрөгийн ашигтай буюу өмнөх санхүүгийн жилтэй харьцуулахад 2,369,530 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна (Тодруулга 6.1-ээс 6.5-ыг үзнэ үү).

6.1 Хураамжийн хуваарилалтын арга ("ХХА")-аар бүртгэгдэх даатгалын гэрээний орлого, даатгалын бүтээгдэхүүнээр:

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	10,091,909	4,837,779
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	8,843,856	5,122,444
Хөрөнгийн даатгал	5,753,313	5,601,753
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	5,423,792	4,518,059
Хариуцлагын даатгал	4,123,157	2,181,232
Барилга угсралтын даатгал	2,121,769	1,080,686
Зээлийн даатгал	1,705,402	1,414,781
Агаарын хөлгийн даатгал	1,441,260	3,482
Санхүүгийн даатгал	471,375	375,483
Ачааны даатгал	405,449	326,726
Малын индексжүүлсэн даатгал	355,406	328,435
Жолоочийн хариуцлагын сайн дурын даатгал	23,422	16,328
Нийт дүн	40,760,110	25,807,188

Хураамж хуваарилалтын аргын дагуу тооцоолсон даатгалын гэрээний орлогын бүрэлдэхүүнд даатгалын хураамжийн орлого, үүнээс хасах нь даатгалын хураамжийн буцаалт болон орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сангийн өөрчлөлтийг оруулан тооцоолсон.

Тайлант хугацааны даатгалын гэрээний орлого 14,952,922 мянган төгрөгөөр буюу 57.9%-иар өссөн бөгөөд үүний дийлэнх хэсгийг жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал болон авто тээврийн хэрэгслийн даатгал (8,975,542 мянган төгрөг буюу 60.0%) эзэлж байна.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

6.2 Даатгалын үйлчилгээний зардал

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	12,702,779	5,860,267
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	5,704,577	4,345,730
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	3,301,642	2,544,683
Хөрөнгийн даатгал	1,521,750	1,908,140
Хариуцлагын даатгал	888,201	383,788
Малын индексжүүлсэн даатгал	717,219	469,483
Зээлийн даатгал	436,654	200,244
Барилга угсралтын даатгал	224,716	143,435
Ачааны даатгал	182,453	76,658
Санхүүгийн даатгал	59,335	1,731,271
Жолоочийн хариуцлагын сайн дурын даатгал	4,877	2,436
Нийт дүн	25,744,203	17,666,135

Даатгалын үйлчилгээний зардлын бүрэлдэхүүн хэсэгт даатгалын гэрээний нөхөн төлбөрийн зардал, даатгалын гэрээг олж эзэмших буюу зууч, төлөөлөгчийн хөлс болон даатгалын нөөц сангуудын өөрчлөлтүүдийг оруулсан.

Тайлант хугацааны даатгалын үйлчилгээний зардал нийт 8,078,068 мянган төгрөгөөр өссөн бөгөөд үүний 6,842,512 мянган төгрөг буюу 84.7% нь жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал байна.

6.3 Даатгалын гэрээний цэвэр орлого

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Хөрөнгийн даатгал	4,231,563	3,693,613
Хариуцлагын даатгал	3,234,956	1,797,444
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	3,139,279	776,714
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	2,122,150	1,973,376
Барилга угсралтын даатгал	1,897,053	937,251
Агаарын хөлгийн даатгал	1,441,260	3,482
Зээлийн даатгал	1,268,748	1,214,537
Санхүүгийн даатгал	412,040	(1,355,788)
Ачааны даатгал	222,996	250,068
Жолоочийн хариуцлагын сайн дурын даатгал	18,545	13,892
Малын индексжүүлсэн даатгал	(361,813)	(141,048)
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	(2,610,870)	(1,022,488)
Нийт дүн	15,015,907	8,141,053

Тайлант оны хувьд авто тээврийн хэрэгслийн даатгал, санхүүгийн даатгал, агаарын хөлгийн болон хариуцлагын даатгалын үйлчилгээнээс нийт 7,005,683 мянган төгрөгөөр өссөн бол жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын алдагдал 1,588,382 мянган төгрөгөөр өссөн үзүүлэлттэй байна.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

6.4 Давхар даатгагчаас төлсөн нөхөн төлбөр

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Малын индексжүүлсэн даатгал	586,427	319,693
Хөрөнгийн даатгал	207,004	840,264
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	67,929	195,894
Ачааны даатгал	-	(10,015)
Барилга угсралтын даатгал	-	(36,171)
Санхүүгийн даатгал	-	2,558,951
Нийт дүн	861,360	3,868,616

Тайлант хугацаанд МИД-тай холбоотойгоор 586,427 мянган төгрөгийн нөхөн төлбөр хүлээн авсан.

6.5 Давхар даатгалын зардал (“ХХА”-аар бүртгэгдэх)

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Хөрөнгийн даатгал	1,991,763	3,760,548
Агаарын хөлгийн даатгал	1,722,427	-
Барилга угсралтын даатгал	1,556,413	554,657
Хариуцлагын даатгал	916,864	506,983
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	396,911	423,000
Санхүүгийн даатгал	332,153	283,930
Малын индексжүүлсэн даатгал	116,314	92,335
Ачааны даатгал	58,904	38,954
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	58,428	-
Бусад	(164,138)	(172,436)
Нийт дүн	6,986,039	5,487,971

7. Цэвэр хөрөнгө оруулалтын орлого

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Банк болон санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хадгаламжийн хүүгийн орлого	2,041,014	1,138,146
Үнэт цаасны хүүгийн орлого	214,800	293,508
Бусад хүүгийн орлого	984,260	769,589
Ногдол ашгийн орлого	40,109	14,187
Хөрөнгө оруулалт борлуулснаас үүссэн олз	-	1,218,992
Хөрөнгө оруулалт борлуулснаас үүссэн гарз	-	(289,543)
Нийт дүн	3,280,183	3,144,879

8. Бусад орлого

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Харилцах дансны хүүгийн орлого	12,627	20,508
Валютын ханшийн хэрэгжсэн ашиг	48,186	257,119
Валютын ханшийн хэрэгжээгүй ашиг	23,484	150,806
Бусад орлого	83,669	378,907
Нийт дүн	167,966	807,340

“Ард Даатгал” ХК2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга**9. Бусад зардал**

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Хандив болон тусламж	74,168	24,483
Алдагдлын сан	50,331	130,348
Валютын ханшийн хэрэгжээгүй алдагдал	29,562	202,650
Хүүгийн зардал	29,355	64,287
Валютын ханшийн хэрэгжсэн алдагдал	27,912	128,430
Торгууль, алданги	14,932	307
Банкны үйлчилгээний хөлс	9,277	10,158
Биет болон биет бус хөрөнгийн данснаас хассаны алдагдал	225	543
Үйл ажиллагааны бус зардлууд	249,839	211,004
Нийт дүн	485,601	772,210

10. Ерөнхий ба удирдлагын зардал

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Цалин хөлс	1,988,630	1,360,332
Элэгдэл, хорогдуулгын зардал	267,159	403,563
ЭМНДШимтгэлийн зардал	212,414	168,101
Албан татвар, төлбөр хураамж	34,068	945
Засвар үйлчилгээний зардал	20,000	22,085
Баяр ёслолын зардал	14,256	6,734
Томилолтын зардал	11,661	-
Шуудан холбооны зардал	11,322	10,361
Мэргэжлийн үйлчилгээний хөлс	6,600	11,281
Сургалтын зардал	756	2,252
Оффисын хангамжийн материалын зардал	278	3,194
Даатгалын зардал	219	45,478
Түлш, шатахууны зардал	179	4,839
Түрээсийн зардал	-	4,979
Нийт дүн	2,567,542	2,044,144

11. Борлуулалт, маркетингийн зардал

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Цалин хөлс	2,044,460	1,746,083
Мэргэжлийн үйлчилгээний хөлс	1,549,667	1,083,237
Зар сурталчилгааны зардал	825,069	359,862
Баяр ёслолын зардал	557,782	193,260
ЭМНДШимтгэлийн зардал	272,951	214,031
Томилолтын зардал	259,610	318,949
Түрээсийн зардал	219,238	184,629
Албан татвар, төлбөр хураамж	184,356	173,465
Түлш, шатахууны зардал	111,998	70,894
Сургалтын зардал	78,590	38,831
Засвар үйлчилгээний зардал	67,509	30,269
Даатгалын зардал	61,758	31,497

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

11. Борлуулалт, маркетингийн зардал (үргэлжлэл)

Шуудан холбооны зардал	58,971	52,961
Ашиглалтын зардал	49,258	48,198
Оффисын хангамжийн материалын зардал	24,880	26,239
Харуул, хамгаалалтын зардал	3,301	3,577
Тээврийн зардал	2,700	-
Цэвэрлэгээ, үйлчилгээний материалын зардал	-	1,826
Нийт дүн	6,372,098	4,577,808

12. Орлогын албан татвар

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Тайлант үеийн орлогын албан татвар	348,731	368,732
Хойшлогдсон албан татварын зардал	152,799	(590,388)
Нийт дүн	501,530	(221,656)

12.1 Үр ашигт татварын хувь хэмжээний нэгтгэл

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Татварын өмнөх ашиг (СТОУС-ын дагуу)	2,911,932	3,055,591
Тусгайлсан хувь хэмжээгээр тооцох татвар ногдох орлого	(3,292,810)	(2,235,938)
Албан татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй зардлын дүн	589,358	290,338
Хөрөнгөтэй холбоотойгоор тайлант үед үүссэн хасагдах түр зөрүү ба (татвар ногдох түр зөрүү)	(13,976)	341,367
Нийт татвар ногдох орлого	194,504	1,451,358
Нийтлэг хувь хэмжээгээр ногдох орлогын албан татвар	19,450	145,138
Тусгайлсан хувь хэмжээгээр тооцох орлогын албан татвар	329,281	223,594
Хойшлогдсон орлогын албан татварын зардал	152,799	(590,388)
Нийт дүн	501,530	(221,656)

Компани тайлант жилийн орлогын дүнг орлогын татварын хуульд заасан чөлөөлөгдөх эсвэл үл чөлөөлөгдөх зүйлүүдээр залруулсан дүнг үндэслэн орлогын албан татварын зардлыг тооцдог. Компани 6 тэрбум хүртэлх ашгаас 10%, 6 тэрбумаас дээш ашгаас 25%-ийн орлогын албан татвар төлдөг. Хүүгийн орлогод 10% татвар төлдөг.

13. Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Бэлэн мөнгө	493	538
Банкны үлдэгдэл		
Төгрөг	788,178	1,494,521
Ам.доллар	41,121	1,230,320
Хугацаагүй хадгаламж	28,192	1,501,490
Нийт дүн	857,984	4,226,869

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

14. Санхүүгийн хөрөнгө

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
<i>Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэх:</i>		
Банкинд байршуулсан хадгаламж	16,957,294	13,087,316
Банк бус санхүүгийн байгууллагуудад байршуулсан хадгаламжууд	6,512,244	5,452,423
Өрийн хэрэгслүүд	1,357,703	1,348,462
<i>Бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд бүртгэгдэх:</i>		
Бусад өмчийн хэрэгслүүд	4,476,414	4,844,063
Нийт дүн	29,303,655	24,732,264

14.1 Хөрөнгө оруулалт

(Мянган төгрөгөөр)	Тод	2024-12-31	2023-12-31
Банк болон банк бус санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө:			
Банкинд байршуулсан хадгаламж		16,957,294	13,087,316
Банк бус санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хадгаламж		6,512,244	5,452,423
Нийт дүн	14.2	23,469,538	18,539,739
Үнэт цаасаар оруулсан хөрөнгө оруулалт			
Өрийн үнэт цаас	14.3	1,357,703	1,348,462
Өмчийн үнэт цаас	14.4	4,476,414	4,844,063
Нийт дүн		5,834,117	6,192,525
Нийт дүн		29,303,655	24,732,264

14.2 Банк болон банк бус санхүүгийн байгууллагад байршуулсан хөрөнгө

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Банкинд байршуулсан:		
Хаанбанк	2,583,942	2,547,762
Худалдаа хөгжлийн банк	5,113,634	3,516,568
Төрийн банк	3,209,225	4,026,008
Капитрон банк	2,309,782	2,363,296
Хас банк	504,001	-
Богд банк	2,596,584	-
М банк	640,126	633,683
Банк бус санхүүгийн байгууллагад байршуулсан:		
Очир Ундраа ОМЗ ББСБ	287,697	250,069
Шүрэн Капитал ББСБ	2,174,729	1,773,475
Инвескор ББСБ	-	-
Нэткапитал Лизинг ББСБ	156,732	52,990
Бичил Глобус ББСБ	410,948	-
Есөн шижир ББСБ	432,138	319,843
Тайм энд валью ББСБ	2,000,000	2,000,000
Бэрс финанс ББСБ	50,000	51,163
Хас Хаан ББСБ	1,000,000	1,004,882
Нийт дүн	23,469,538	18,539,739

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

14. Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)**14.3 Өрийн үнэт цаас**

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Төрийн Банк Ногоон Бонд	1,111,452	-
Шүрэн Капитал ББСБ бонд	-	119,859
Гацуурт ХХК	245,054	223,395
Засагт Хаан ХХК	1,197	801,657
Нэткапитал	-	203,551
Нийт дүн	1,357,703	1,348,462

14.4 Өмчийн үнэт цаас

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Крипто Үндэстэн Сан	1,984,656	1,982,500
Бодь даатгал ХК	751,187	1,014,327
Ард санхүүгийн нэгдэл	684,069	887,947
Үндэсний хөрөнгө оруулалтын сан ХХК	822,392	752,156
Хас Банк	183,372	139,631
Худалдаа Хөгжлийн Банк	50,738	67,502
Нийт дүн	4,476,414	4,844,063

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

15. Даатгалын болон давхар даатгалын гэрээний хөрөнгө, өр төлбөр

2024 оны 12-р сарын 31-ээр	Даатгалын гэрээний хөрөнгө	Үлдсэн хугацааны өр төлбөр	Учирсан хохирлын өр төлбөр	Нийт дүн
Даатгалын гэрээний өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл	-	18,214,562	1,805,643	20,020,205
Даатгалын гэрээний хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	(3,806,835)	(2,952,162)	-	(6,758,997)
Цэвэр дүн	(3,806,835)	15,262,400	1,805,643	13,261,208
<i>Даатгалын гэрээний орлого</i>	-	(40,760,110)	-	(40,760,110)
Даатгалын үйлчилгээний зардал				
Нөхөн төлбөр болон бусад холбогдох зардал	-	-	17,269,312	17,269,312
Учирсан хохирлын нөхөн төлбөрийн залруулга	-	-	1,533,681	1,533,681
Даатгалын гэрээний хөрөнгийн хорогдуулга	6,941,210	-	-	6,941,210
Нийт даатгалын үйлчилгээний зардал	6,941,210	-	18,802,993	25,744,203
Мөнгөн гүйлгээний тохируулга				
Хүлээн авсан даатгалын хураамж	-	41,034,907	-	41,034,907
Нөхөн төлбөр ба бусад даатгалын үйлчилгээний зардлын төлөлт	-	-	(17,082,582)	(17,082,582)
Даатгалын гэрээг олз эзэмших зардал	(6,051,057)	-	-	(6,051,057)
Даатгалын гэрээнд хийгдэх бусад залруулгууд	(2,368,647)	2,224,091	(403,491)	(548,047)
Нийт мөнгөн гүйлгээ	(8,419,704)	43,258,998	(17,486,073)	17,353,221
Даатгалын гэрээний өр төлбөрийн эцсийн үлдэгдэл	-	22,121,519	3,122,563	25,244,082
Даатгалын гэрээний хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	(5,285,329)	(4,360,231)	-	(9,645,560)
2024 оны 12-р сарын 31-ээр цэвэр дүн	(5,285,329)	17,761,288	3,122,563.000	15,598,522

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

15. Даатгалын болон давхар даатгалын гэрээний хөрөнгө, өр төлбөр (үргэлжлэл)

2023 оны 12-р сарын 31-ээр	Даатгалын гэрээний хөрөнгө	Үлдсэн хугацааны өр төлбөр	Учирсан хохирлын өр төлбөр	Нийт дүн
Даатгалын гэрээний өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл	-	11,218,372	1,474,758	12,693,130
Даатгалын гэрээний хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	(5,607,721)	(1,519,371)	-	(7,127,092)
Цэвэр дүн	(5,607,721)	9,699,001	1,474,758	5,566,038
<i>Даатгалын гэрээний орлого</i>	-	(25,807,188)	-	(25,807,188)
Даатгалын үйлчилгээний зардал				
Нөхөн төлбөр болон бусад холбогдох зардал	-	-	12,144,551	12,144,551
Учирсан хохирлын нөхөн төлбөрийн залруулга	-	-	1,406,654	1,406,654
Даатгалын гэрээний хөрөнгийн хорогдуулга	4,114,931	-	-	4,114,931
Нийт даатгалын үйлчилгээний зардал	4,114,931	-	13,551,205	17,666,136
Мөнгөн гүйлгээний тохируулга				
Хүлээн авсан даатгалын хураамж	-	41,034,907	-	41,034,907
Нөхөн төлбөр ба бусад даатгалын үйлчилгээний зардлын төлөлт	-	-	(17,082,582)	(17,082,582)
Даатгалын гэрээг олз эзэмших зардал	(6,051,057)	-	-	(6,051,057)
Даатгалын гэрээнд хийгдэх бусад залруулгууд	3,737,012	(9,664,320)	3,862,262	(2,065,046)
Нийт мөнгөн гүйлгээ	(2,314,045)	31,370,587	(13,220,320)	15,836,222
Даатгалын гэрээний өр төлбөрийн эцсийн үлдэгдэл	-	18,214,562	1,805,643	20,020,205
Даатгалын гэрээний хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	(3,806,835)	(2,952,162)	-	(6,758,997)
2023 оны 12-р сарын 31-ээр цэвэр дүн	(3,806,835)	15,262,400	1,805,643	13,261,208

15.1 Даатгалын гэрээний хөрөнгө

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Хойшлогдсон зардал – Даатгалын орлогын шимтгэл	4,360,232	2,952,162
Буруутай этгээдээс авах авлага	3,764,898	2,798,163
Хураамжийн авлага	1,520,431	1,008,672
Нийт дүн	9,645,561	6,758,997

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

15. Даатгалын болон давхар даатгалын гэрээний хөрөнгө, өр төлбөр (үргэлжлэл)**15.2 Давхар даатгалын гэрээний цэвэр**

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Давхар даатгагчаас авах авлага	95,468	29,799
Давхар даатгагчид өгөх өглөг	(1,655,706)	(1,574,936)
Нийт дүн	(1,560,238)	(1,545,137)

15.3 Даатгалын гэрээний өр төлбөр

(Мянган төгрөгөөр)	Тод	2024-12-31	2023-12-31
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сан	15.3.1	20,810,069	17,815,647
Учирсан боловч мэдээгүй хохирлын нөөц сан	15.3.2	2,674,565	2,123,719
Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан	15.3.3	1,685,523	1,216,766
Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан	15.3.4	1,100,884	569,447
Insurance contract commission payables		394,113	325,557
Нөхөн төлбөрийн өглөг		336,156	19,430
Хойшлуулсан шимтгэлийн орлого		56,686	28,407
Даатгалын буцаалтын өглөг		26,947	10,332
Даатгалын гэрээний өр төлбөрийн залруулга:			
Нөөц сангийн өөрчлөлт		(81,677)	(134,393)
Давхар даатгуулсан хойшлогдсон хураамж		(1,759,184)	(1,954,707)
Нийт дүн		25,244,082	20,020,205

15.3 Даатгалын гэрээний өр төлбөр, даатгалын төрлөөр

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	8,900,054	6,277,244
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	6,994,923	4,437,385
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	3,540,836	3,546,810
Хөрөнгийн даатгал	2,565,719	1,341,059
Зээлийн даатгал	1,396,401	2,863,948
Хариуцлагын даатгал	1,210,015	852,864
Барилга угсралтын даатгал	392,356	405,840
Ачааны даатгал	160,281	91,796
Санхүүгийн даатгал	135,930	79,772
Жолоочийн хариуцлагын сайн дурын даатгал	1,779	15,549
Малын индексжүүлсэн даатгал	-	107,938
Агаарын хөлгийн даатгал	(54,212)	-
Нийт дүн	25,244,082	20,020,205

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

15. Даатгалын болон давхар даатгалын гэрээний хөрөнгө, өр төлбөр (үргэлжлэл)

15.3.1 Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сан

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	6,189,370	3,533,997
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	5,789,475	4,433,305
Хөрөнгийн даатгал	3,010,988	2,442,883
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	2,411,430	2,711,711
Хариуцлагын даатгал	1,187,641	826,780
Зээлийн даатгал	1,105,145	2,590,904
Барилга угсралтын даатгал	628,698	800,404
Агаарын хөлгийн даатгал	224,208	-
Санхүүгийн даатгал	138,593	165,698
Ачааны даатгал	122,742	101,661
Жолоочийн хариуцлагын сайн дурын даатгал	1,779	15,549
Малын индексжүүлсэн даатгал	-	192,755
Нийт дүн	20,810,069	17,815,647

15.3.2 Учирсан боловч мэдээгүй хохирлын нөөц сан

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	2,674,565	1,692,974
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	-	423,732
Малын индексжүүлсэн даатгал	-	7,013
Нийт дүн	2,674,565	2,123,719

15.3.3 Учирч болзошгүй хохирлын нөөц сан

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	435,357	246,600
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	365,492	260,709
Зээлийн даатгал	284,564	273,045
Хариуцлагын даатгал	247,016	79,843
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	219,470	109,178
Хөрөнгийн даатгал	132,475	168,136
Ачааны даатгал	1,149	4,770
Барилга угсралтын даатгал	-	74,485
Нийт дүн	1,685,523	1,216,766

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

15. Даатгалын болон давхар даатгалын гэрээний хөрөнгө, өр төлбөр (үргэлжлэл)**15.3.4 Мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан**

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	399,169	233,055
Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	320,719	248,904
Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	216,543	41,787
Хөрөнгийн даатгал	88,854	44,206
Ачааны даатгал	59,631	1,316
Хариуцлагын даатгал	9,277	179
Зээлийн даатгал	6,691	-
Нийт дүн	1,100,884	569,447

16. Авлага

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Байгууллагаас авах авлага	1,275,748	945,697
Татварын авлага	131,157	19,794
Ажилчдаас авах авлага	118,871	92,224
Хувь хүнээс авах авлага	7,114	13,919
Бусад авлага	1,509	235
Нийт дүн	1,534,399	1,071,869

17. Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Томилолтын урьдчилгаа	10,165	21,553
Дараа тайлан урьдчилгаа	26,917	25,614
Цалингийн урьдчилгаа	36,077	29,770
Шатахууны урьдчилгаа	1,605	6,005
Бусад урьдчилж төлсөн тооцоо	924,626	743,552
Бусад урьдчилгаа	660,537	810,266
Нийт дүн	1,659,927	1,636,760

Урьдчилж төлсөн зардал нь Компанийн ирэх 12 сарын үйл ажиллагааны хэрэгжээнд зориулж төлсөн урьдчилгаа төлбөр болно.

17.1 Урьдчилж төлсөн зардал

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Эхний үлдэгдэл	1,636,760	473,676
Нэмэгдсэн	9,010,221	6,154,740
Хасагдсан - (Хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрсөн)	(1,500,000)	-
Хасагдсан - (Зардлаар хүлээн зөвшөөрсөн)	(7,487,054)	(4,991,656)
Нийт дүн	1,659,927	1,636,760

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

18. Бараа материал

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Сурталчилгааны материал	141,749	4,935
Бусад	37,863	26,083
Нийт дүн	179,612	31,018

19. Үндсэн хөрөнгө

(Мянган төгрөгөөр)	Тээврийн хэрэгсэл	Компьютер, дагалдах хэрэгсэл	Тавилга, эд хогшил	Нийт
Өртөг				
2023 оны 12 сарын 31-ээрх	372,100	422,543	133,875	928,518
Нэмэгдсэн				
Худалдаж авсан	465,900	169,266	37,283	672,449
Хасагдсан				
Данснаас хассан	-	(11,152)	(352)	(11,504)
2024 оны 12 сарын 31-ээрх	838,000	580,657	170,806	1,589,463
Хуримтдагдсан элэгдэл				
2023 оны 12 сарын 31-ээрх	(33,806)	(372,649)	(33,951)	(440,406)
Нэмэгдсэн				
Элэгдэл	(53,075)	(85,956)	(14,316)	(153,347)
Хасагдсан				
Данснаас хассан	-	11,008	127	11,135
2024 оны 12 сарын 31-ээрх	(86,881)	(447,597)	(48,140)	(582,618)
Дансны цэвэр дүн				
2023 оны 12 сарын 31-ээрх	338,294	49,894	99,924	488,112
2024 оны 12 сарын 31-ээрх	751,119	133,060	122,666	1,006,845

20. Биет бус хөрөнгө

(Мянган төгрөгөөр)	2024	2023
Өртөг		
1 сарын 1 -ээрх эцсийн үлдэгдэл	2,913,296	213,093
Нэмэгдсэн		
Худалдаж авсан	1,995,339	7,921,801
Дахин үнэлгээ	376,255	-
Хасагдсан		
Борлуулсан	-	-
Данснаас хассан	(340,274)	(5,221,597)
12 сарын 31-ээрх эцсийн үлдэгдэл	4,944,617	2,913,296

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

20. Биет бус хөрөнгө (үргэлжлэл)**Хуримтлагдсан элэгдэл**

1 сарын 1-ээрх эцсийн үлдэгдэл	-	-
Нэмэгдсэн		
Элэгдэл	-	-
Хасагдсан		
Данснаас хассан	-	-
12 сарын 31-ээрх эцсийн үлдэгдэл	-	-

Цэвэр дансны дүн

12 сарын 31-ээрх	4,944,617	2,913,296
------------------	------------------	------------------

21. Ашиглах эрхтэй хөрөнгө

(Мянган төгрөгөөр)	2024	2023
--------------------	------	------

Өртөг

1 сарын 1 -ээрх эцсийн үлдэгдэл	769,964	521,818
Нэмэгдсэн		
Худалдаж авсан	-	248,146
Хасагдсан		
Данснаас хассан	-	-
12 сарын 31-ээрх эцсийн үлдэгдэл	769,964	769,964

Хуримтлагдсан элэгдэл

1 сарын 1-ээрх эцсийн үлдэгдэл	(591,833)	(304,393)
Нэмэгдсэн		
Элэгдэл	(113,812)	(287,440)
Хасагдсан		
Данснаас хассан	-	-
12 сарын 31-ээрх эцсийн үлдэгдэл	(705,645)	(591,833)

Цэвэр дансны дүн

12 сарын 31-ээрх	64,319	178,131
------------------	---------------	----------------

22. Дансны ба бусад өр төлбөр

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Байгууллагад өгөх өглөх	675,313	408,090
Урьдчилж орсон орлого	619,818	308,536
Татварын өглөг	144,713	54,645
ХХОАТ-ын өглөг	57,333	75,790
Ногдол ашгийн өглөг	45,998	-
Ажилчдад өгөх өглөг	7,483	612
Хувь хүмүүст өгөх өглөг	5,527	9,640
Цалингийн өглөг	4,650	27,167
Нийт дүн	1,560,835	884,480

“Ард Даатгал” ХК2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн
Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга**23. Түрээсийн өр төлбөр**

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Санхүүгийн түрээсийн өглөг	70,322	317,050
Нийт дүн	70,322	317,050

23.1 Түрээсийн өр төлбөр

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Эхний үлдэгдэл	317,050	258,150
Шинээр байгуулсан түрээс	-	248,147
Санхүүжилтийн зардал	29,355	64,287
Түрээсийн төлбөр	(276,083)	(253,534)
Нийт дүн	70,322	317,050

24. Татварын өр төлбөр

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Суутгагчийн хуулийн этгээдэд олгосон орлогоос суутгасан татварын өглөг	189,425	228,687
Нийт дүн	189,425	228,687

25. Хойшлогдсон татварын өглөг

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Эхний үлдэгдэл	182,586	772,973
Тайлант жилийн хойшлогдсон татварын нөлөө	152,798	(590,387)
Нийт дүн	335,384	182,586

26. Эздийн өмч

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Зөвшөөрөгдсөн хувьцааны эхний үлдэгдэл (ширхэгээр)	25,000,000	25,000,000
Нэмж гаргасан хувьцаа	-	-
Нийт энгийн хувьцаа (ширхэгээр)	25,000,000	25,000,000
Нэгж энгийн хувьцааны нэрлэсэн үнэ /төгрөгөөр/	5,000,000	5,000,000
Нийт дүн	5,000,000	5,000,000

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

26. Эздийн өмч (үргэлжлэл)

Хувьцаа эзэмшигчид	2024 оны 12 сарын 31		2023 оны 12 сарын 31	
	Эзэмшлийн хувь	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь	Хувьцааны тоо
Ард санхүүгийн нэгдэл ХК	45.7%	11,426,908	45.5%	11,377,911
Ардын тэтгэврийн данс ХХК	5.7%	1,432,641	5.7%	1,419,393
С. Оргил	4.7%	1,164,822	4.7%	1,164,822
Н. Мөнхнасан	4.5%	1,125,742	4.6%	1,140,742
Г. Бат-эрдэнэ	4.4%	1,111,141	4.7%	1,164,822
Бодь даатгал ХК	3.4%	857,135	3.5%	866,965
Энержи интернэшнл капитал ХХК	3.3%	820,750	3.3%	820,750
Ард Секюритиз УЦК ХХК	2.1%	517,459	0.9%	224,437
Бидисек УЦК ХК	1.8%	450,094	1.3%	314,294
Ард Кредит ББСБ ХК	1.8%	447,789	1.8%	437,946
Үндэсний Хувьчлалын Сан Хамтын ХОС	1.4%	342,534	1.4%	342,534
А. Сүхдорж	0.8%	203,994	0.8%	203,994
Ч. Амарбаатар	0.7%	166,000	0.7%	166,000
Г. Цогбадрах	0.6%	150,943	0.5%	112,765
Алекс Капитал УЦК ХХК	0.4%	95,366	0.4%	95,366
Г. Уянга	0.4%	91,192	0.0%	28,676
М. Хишигжаргал	0.3%	75,306	0.3%	75,306
L. Changmin	0.3%	73,707	0.0%	40,646
Финэкс Дриллинг ХХК	0.3%	69,941	0.3%	69,941
М. Мөнх-Эрдэнэ	0.3%	62,531	0.2%	60,232
Ж. Алтангүний	0.2%	60,906	0.0%	37,518
Эйч Ви Эл Эл ХХК	0.2%	54,135	0.2%	54,135
С. Гэрэлтуяа	0.2%	54,135	0.2%	54,135
Ч. Номин	0.2%	52,760	0.2%	52,760
Хаан Банк	0.2%	47,356	0.2%	47,356
Б. Золбоо	0.2%	43,638	0.2%	43,638
Г. Сэлэнгэ	0.2%	43,569	0.2%	45,589
Ж. Золзаяа	0.2%	40,000	0.2%	40,000
Бизнес-Инвест ДевелопментББСБ ХХК	0.2%	38,305	0.0%	-
Ард Менежмент УЦК ХХК	0.1%	25,332	0.0%	-
Ард Бит Ххк	0.1%	15,543	1.8%	441,883
Ард Лизинг Ххк	0.0%	8,380	0.0%	-
Мперс Ххк	0.0%	3,383	0.0%	-
Зи Би Эй Инвестментс ХХК	0.0%	2,478	0.0%	-
Тасган Инвест ХХК	0.0%	1,133	0.0%	-
Гоёот-Ухаа ХХК	0.0%	398	0.0%	-
Changmin	0.0%	-	0.2%	40,646
Олон Нийт	15.3%	3,822,554	16.5%	4,014,798
Нийт дүн	100.0%	25,000,000	100.0%	25,000,000

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

27. Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл

	Өмчид оруулсан үнэт цаасны дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Биет бус хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Нийт
Эхний үлдэгдэл	(2,436,837)	450,914	(1,985,923)
Дахин үнэлгээний зөрүү	(401,490)	376,255	(24,999)
Эцсийн үлдэгдэл	(2,908,327)	827,169	(2,010,922)

28. Тусгай нөөц сан

(Мянган төгрөгөөр)	2024-12-31	2023-12-31
Тусгай нөөц сан	641,253	641,253
Нийт дүн	641,253	641,253

29. Холбоотой тал

Компанийн холбоотой талуудад хувьцаа эзэмшигч болон Компанийн эрх бүхий албан тушаалтнууд орно.

29.1 Хяналтын харилцаа

Компанийн нийт энгийн хувьцааг 100% Монгол Улсын Сангийн яам эзэмшдэг ба ТУЗ-өөрөө дамжуулан удирддаг. ТУЗ-өөс сонгогдсон Гүйцэтгэх захирал нь өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирддаг.

29.2 Толгой компанитай хийсэн ажил гүйлгээ

(Мянган төгрөгөөр)	2024	2023
Даатгалын хураамжийн орлого	70,081	20,634
Ногдол ашиг /олгосон/	341,337	-
Менежментийн төлбөр	600,000	580,729
Авлага авсан	-	380,995
Өглөг бууруулсан	111,910	621,266
Толгой компаниас хуваарилсан зардал	101,689	67,452
Хоорондын тооцоо	518,623	1,002,261

29.3 Нэгдмэл хяналт дор байдаг компанитай хийсэн ажил гүйлгээ

(Мянган төгрөгөөр)	2024	2023
Даатгалын хураамжийн орлого	36,144	28,335
Ногдол ашиг /олгосон/	61,821	-
Нөхөн төлбөр	18,485	10,718
Авлага төлөгдсөн	138,473	93,374
Өглөг бууруулсан	318,952	1,000
Толгой компаниас хуваарилсан зардал	184,693	73,717
Хоорондын тооцоо	2,572,574	7,650,165
Тэтгэврийн нэрийн данс	69,401	60,036
Мэдээлэл технологи	61,514	29,280

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

29. Холбоотой тал (үргэлжлэл)**29.4 Бусад холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ**

(Мянган төгрөгөөр)	2024	2023
Ногдол ашиг /олгосон/	13,758	14,187
Хоорондын тооцоо	331,330	96,783
Койн урамшуулал	417,968	85,960

29.5 Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээний үлдэгдэл

Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээний үлдэгдэл (Мянган төгрөгөөр)	2024	2023
Авлага		
Ард Санхүүгийн Нэгдэл ХК	8,334	32,483
Ард Актив ХЗХ	290,000	290,000
Ард Секюритиз ҮЦК ХХК	443,987	153,686
Авлагын дүн	742,322	476,169
Өглөг		
Ард Лизинг ХХК	-	40,250
Ард санхүүгийн боловсрол НҮ ТББ	596	-
Ард Секюритиз ҮЦК ХХК	77,638	-
Өглөгийн дүн	78,233	40,250

29.6 Удирдлага болон тэдний ойр дотны гэр бүлийн гишүүдтэй хийсэн ажил гүйлгээ

(Мянган төгрөгөөр)	2024	2023
ТУЗ-ын гишүүд болон эрх бүхий албан тушаалтнууд:		
Цалин хөлс, урамшуулал	351,600	244,307
Нийгмийн даатгалын зардал	88,146	30,538
Нийт дүн	439,746	274,845

30. Эрсдэлийн удирдлагын бодлого**30.1 Удирдлагын бодлого**

Компанийн санхүүгийн эрсдэлийн удирдлагын бодлого нь Компанийн зээл, хүү болон валютын ханш, хөрвөх чадварын эрсдэлүүдийг удирдаж эдгээр эрсдэлийн Компанийн үр дүнд сөргөөр нөлөөлөх боломжит хэмжээг багасгахын зэрэгцээ Компанийн хөгжлийг дэмжих санхүүгийн хүрэлцэхүйц баялагтай байх явдлыг баталгаажуулахыг зорьдог.

Компани нь Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл болон түүний дэргэдэх хороод болон удирдлагын хорооноос батлагдсан эрсдэлийн удирдлагын бодлоготой. Энэ бодлого нь Компанийн бүтэц болон төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс эхлээд удирдлагын хороо ба ахлах албан тушаалтнуудын үүрэг болон томилолтыг баримтжуулснаар дэмжигддэг.

30.2 Капиталын удирдлага

Компанийн хөрөнгийн удирдлагын үндсэн зорилго нь тасралтгүй үйл ажиллагааг явуулах чадварыг ханган ажиллах, бизнесийн цаашдын үйл ажиллагааг дэмжихийн тулд өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцааг хадгалах болон хувьцаа эзэмшигчдийн Хөрөнгийн үнэ цэнийг нэмэгдүүлэхэд оршдог.

"Ард Даатгал" ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

30. Эрсдэлийн удирдлагын бодлого (үргэлжлэл)

Компани нь капитал болон өөрийн хөрөнгийг санхүүгийн байдлын тайланд толилуулсны дагуу удирддаг ба Монголын Санхүүгийн Зохицуулах Хороо (СЗХ)-ноос тогтоосон өөрийн хөрөнгийн зохистой харьцааг хангах үүднээс Компанийн капиталыг тодорхой түвшинд хадгалж ажилладаг.

Компани өөрийн хөрөнгийн бүтцийг удирдаж, эдийн засгийн нөхцөл байдал болон үйл ажиллагааных нь эрсдэлийн шинж чанарт орсон өөрчлөлтүүдийг харгалзан капиталын бүтцэд залруулга хийдэг байна. Компани капиталынхаа бүтцээ хадгалах эсвэл тохируулахын тулд хувьцаа эзэмшигчдэд төлөх ногдол ашгийн хэмжээг тохируулах, тэдний хөрөнгийг нь эргүүлэн төлөх эсвэл шинээр энгийн хувьцаа гаргадаг байна. 2024 оны 12 сарын 31-ний байдлаар Компанийн капиталын удирдлагын зорилт болон бодлого, үйл явцад өөрчлөлт гараагүй болно.

Компани нь капитал болон өөрийн хөрөнгийг СЗХ болон Монгол улсын даатгалын тухай хуульд заасны дагуу хөрөнгө болон өр төлбөртөө дансны үнийн тохируулга хийдэг. СЗХ-ны хөрөнгийн шаардлага нь Компанийн бизнесийн мэдээллийг зохих томьёонд оруулснаар тодорхойлогддог.

Эздийн өмч	2024-12-31	2023-12-31
Нийт эздийн өмч	20,236,631	18,859,171
Хасах нь:		
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	(857,984)	(4,226,869)
Капитал:	19,378,647	14,632,302
Нийт эздийн өмч	20,236,631	18,859,171
Нэмэх нь:		
Санхүүгийн өр төлбөр	1,631,158	1,201,530
Нийт санхүүжилт	21,867,789	20,060,701
Капитал, санхүүжилтийн харьцаа	88.6%	72.9%

30.3 Захиргааны удирдлага

Компани нь өөрийн үйл ажиллагаагаа эрхэлж буй эрх зүйн хууль дүрэмд захирагдана. Энэхүү дүрэм нь зөвхөн зөвшөөрөл олгох болон үйл ажиллагаанд хяналт тавихаас гадна өөр нөхцөлүүдээр (жишээлбэл: төлбөрийн чадварын тооцоолол) хязгаарлалт тавьж ажилладаг нь өр төлбөрийн болон татан буугдах эрсдэлүүдийг багасгах, даатгалын компаниудыг тооцоолоогүй өр төлбөрөө тухайн үед нь төлөх чадвартай байдлыг хангах зорилготой болно.

Санхүүгийн чадал, өөрийн өмч, төлбөрийн чадварыг тайлагнахдаа СЗХ-оос баталсан дүрмийн дагуу тооцоолно. Эдгээр хөрөнгийн шалгуурууд нь байх ёстой төлбөрийн чадвар, өмч болон бизнесийн онцлогийг тусгасан зохистой үнэлэмжүүд дээр үндэслэгддэг болно.

Компанийн даатгалын бизнестээ баримталдаг капиталын удирдлагын бодлого нь СЗХ-ны тогтоол дээр үндэслэн заавал байлгах ёстой болон бусад нэмэлтээр шаардлагатай хөрөнгийг эзэмших явдал юм. 2024 оны тайлант жилийн туршид Компани эдгээр бүх шаардлагуудыг хангаж ажилласан.

31. Даатгалын болон санхүүгийн эрсдэл

31.1 Даатгалын эрсдэл

Даатгалын эрсдэл гэж аль нэг даатгалын гэрээ хийгдсэнтэй холбоотойгоор урган гарч болох тухайн даатгуулсан уйл явдал болон нөхцөл байдлыг ойлгох ба үүнээс болж тодорхой бус хэмжээний алдагдал хүлээн зөвшөөрөх боломжтой эрсдэлийг хэлнэ. Даатгалын гэрээний үндсэн мөн чанар нь тухайн эрсдэл тохиолдлын шинжтэй тул урьдчилан таамаглах боломжгүй юм.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

31. Даатгалын болон санхүүгийн эрсдэл (үргэлжлэл)

Компанид даатгалын гэрээнүүдийн улмаас тулгарч буй гол эрсдэл нь төлөгдсөн нөхөн төлбөр болон цаг хугацааны хувьд тооцоолсноос зөрөх явдал юм. Энэ эрсдэл нь нөхөн төлбөрийн давтамж, ноцтой байдал, төлсөн төлбөр ба урт хугацаат нөхөн төлбөрийн нэмэлт хөгжлөөс хамааралтай байдаг. Тиймээс, Компанийн зорилго нь эдгээр өр төлбөрүүдийг барагдуулах хангалттай санг байлгах юм.

Хөрөнгийн болон хариуцлагын даатгалтай холбоотойгоор урган гарч болох болзошгүй томоохон нөхөн төлбөрүүд нь Компанийн мөнгөн гүйлгээ болон үр дүнгийн үзүүлэлтүүдэд бодитой нөлөө үзүүлж чадахуйц гол хүчин зүйл юм. Түүнчлэн Компанийн бизнесийн үйл ажиллагаа нь зөвхөн Монголд төвлөрдөг. Энэ нь Компанийн даатгалын багц дахь эрсдэлүүд нь газар зүйн хувьд нэг байршилд төвлөрсөн байгааг харуулж байна. Үүнээс үндэслэн өнгөрсөн дэх адил төстэй эрсдэлүүдээс үүссэн нөхцөл байдал болон түүхэн алдагдлын давтамж дээр суурилсан даатгалын эрсдэлийн төвлөрлийг зохицуулах оновчтой болоод зохистой давхар даатгалын хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зорилгоор Компани нь давхар даатгалын хамгаалалтын менежментийн бодлогыг сонгон авч ажиллаж байна.

Компанийн давхар даатгалын хамгаалалтын менежментийн бодлогын зорилгод хувьцаа эзэмшигчдийн өмчийг хамгаалах, Компанийн даатгалын үйл ажиллагааны үр дүнгээс үүсэж болох тогтворгүй байдлыг намжаах, Компанид өрсөлдөхүйц давуу тал бий болгох, тогтвортой болоод олон талт давхар даатгалын баталгааг санал болгох болон урт хугацааны стратегийн түншлэлийг гол давхар даатгагчидтай бэхжүүлэн хөгжүүлэх зэрэг зүйлс багтдаг. Тайлант хугацааны эцэс бүрд удирдлага давхар даатгагчдад төлбөрийн чадварын үнэлгээ хийж давхар даатгалын худалдан авалтын стратегийг шинэчлэн боловсруулдаг ба үүгээрээ давхар даатгалын хөрөнгө дэх үнэ цэнийн бууралтыг тогтоох боломжтой. Даатгалын нөөц сангийн дэлгэрэнгүйг Тодруулга 23-ыг харна уу.

31.1.1 Ердийн даатгалын гэрээнүүд

Компани дараах төрлүүдийн ердийн даатгалын гэрээг олгодог болно, үүнд: гэнэтийн осол эмчилгээний, Хөрөнгийн, тээврийн хэрэгслийн, ачааны, барилга угсралтын, хариуцлагын болон санхүүгийн даатгал орно. Ердийн даатгалууд нь ихэнхдээ 12 сарын хугацаанд эрсдэлийг даатгадаг.

Эдгээр даатгалын гэрээнүүдийн хамгийн том эрсдэлүүд нь эд хөрөнгийн хохирол, санхүүгийн алдагдал, үхэл гэх мэт урьдчилан таамаглах боломжгүй эрсдэлүүд ордог.

Дээрх эрсдэлүүдийг нь даатгалын гэрээний их хэмжээний багцыг хэт төвлөрүүлэхгүй байх замаар багасгадаг. Эргэцүүлэл болон сонгон шалгаруулалтаар эрсдэлийн ялгаатай байдлыг сайжруулж, андеррайтерийн стратегийг хэрэгжүүлдэг нь эрсдэлийн төрлүүд болон даатгуулагчийн авч буй өгөөжийн түвшний хувьд эрсдэлийг төрөлжүүлсэн байх явдлыг хангахад чиглэгдсэн ба энэ нь салбаруудын төрөлжүүлэлт, хэт төвлөрөлгүй байх бодлогоор хангагддаг. Цаашлаад, шинэ болон одоогоор хянагдаж байгаа бүх нөхөн төлбөрийн нэхэмжлэлийг үнэлэх, нэхэмжлэлийн хяналтыг тогтмол хянаж, залилан мэхлэх боломжтой нэхэмжлэлийг байнга нягтлан шалгах нь Компанийн эрсдэлд өртөх эрсдэлийг багасгах бодлого, журамд орсон байдаг. Компани цаашдаа бизнесийг сөргөөр хүргэж болох ирээдүйд гарах урьдчилан таамаглах боломжгүй эрсдэлийг бууруулахын тулд нөхөн төлбөрийн нэхэмжлэлийг түргэн шуурхай шийдвэрлэх бодлого хэрэгжүүлдэг.

31.1.2 Гол төсөөллүүд

Өр төлбөрийн тооцооллын үндсийг бүрдүүлж буй гол төсөөллүүд нь Компанийн ирээдүйн нөхөн төлбөрүүд нь өмнөх жилүүдтэйгээ ижил хэлбэрээр үүсэхэд тулгуурлана. Үүнд, дундаж нөхөн төлбөр, түүнтэй холбогдон гарах зардал, нөхөн төлбөртэй холбоотой инфляцын нөлөө болон тохиолдлын жилд гарсан нөхөн төлбөрийн тоо хэмжээ ордог.

Нэмэлтээр тоон бус үнэлэмжүүд аль өмнөх жилийн хандлага нь ирээдүйд хамааралгүйг дүгнэнэ, жишээлбэл: зөвхөн нэг удаагийн тохиолдлууд, олон нийтийн нөхөн төлбөрийг харах хандлага,

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

31. Даатгалын болон санхүүгийн эрсдэл (үргэлжлэл)

эдийн засгийн байдал гэх мэт зах зээлийн хүчин зүйлүүдээс гадна дотоод хүчин зүйлүүд болох бүтээгдэхүүний төрлүүд, журмын нөхцөлүүд ба нөхөн төлбөрийн үйл ажиллагаанууд орно. Энэхүү үнэлэмж нь гаднаас ирж буй нөлөөлөл болох шүүхийн шийдвэр болон засгийн газраас гаргасан хууль нь хэрхэн тооцоололд өөрчлөлт оруулахыг мөн шалгана.

Гол төсөөллүүд нь өөр байхад хүүгийн түвшин, төлбөр тооцооны саатал болон гадаад валютын ханшийн зөрүү нөлөөлнө. Тооцооллын явцад тодорхойгүй байдлын улмаас эцсийн алдагдлын харьцаанаас өөр хувьсагчийн мэдрэмжийг итгэл үнэмшилтэйгээр тоон байдлаар илэрхийлэх боломжгүй байсан.

31.2 Санхүүгийн эрсдэлүүд

Компанийн гол санхүүгийн хэрэгслүүд нь үйл ажиллагааны авлага, урьдчилж гарсан зардал, мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, богино хугацаат хадгаламж, давхар даатгагчид өгөх өглөг болон бусад өглөгөөс бүрдэнэ. Компанийн эдгээр санхүүгийн хэрэгслүүдээс үүсэж буй гол эрсдэлүүд нь төлбөрийн чадварын, хүүгийн түвшний, хөрвөх чадварын болон гадаад валютын эрсдэл юм. Компанийн удирдлагын эрсдэлүүдэд тавьдаг хяналтууд болон баталсан бодлогуудыг дараах байдлаар нэгтгэн үзүүлэв.

31.2.1 Төлбөрийн чадварын эрсдэл

Төлбөрийн чадварын эрсдэл гэдэг нь нэг тал санхүүгийн хэрэгсэлд хамаатай үүрэг хариуцлагаа нөгөө талд шилжүүлж чадахгүй болсноос болж нөгөө тал санхүүгийн алдагдал хүлээх эрсдэл юм. Компани голдуу банкин дахь мөнгө, хугацаат хадгаламж, даатгуулагчдаас авах даатгалын хураамжийн авлагууд болон давхар даатгагчдаас авах авлагуудаас төлбөрийн чадварын эрсдэлд өртөх боломжтой. Компани нь төлөөлөн удирдах зөвлөл болон удирдлагын зүгээс зах зээл дээр эзлэх байр суурь болон төлбөрийн чадвар сайн гэж үнэлэгдсэн банкуудад мөнгөн хөрөнгөө байршуулдаг. Үүнтэй адил Компани нь зөвхөн удирдлагаар үнэлэгдсэн хангалттай төлбөрийн чадвар болон гадаадын томоохон давхар даатгалын компаниудтай хамтарч ажилладаг.

31.2.2 Зах зээлийн эрсдэл

Зах зээлийн эрсдэл гэдэг нь зах зээлийн үнийн өөрчлөлтийн улмаас санхүүгийн хэрэгслүүдийн үнэ цэн эсвэл ирээдүйн мөнгөн урсгал хэлбэлзэх эрсдэлийг хэлнэ. Зах зээлийн эрсдэл нь гурван төрлийн эрсдэлээс бүрдэнэ: гадаад валютын эрсдэл, хүүгийн түвшний эрсдэл болон зах зээлийн үнийн эрсдэл.

а. Гадаад валютын эрсдэл

Гадаад валютын эрсдэл гэдэг нь санхүүгийн хэрэгслийн үнэ цэн гадаад валютын ханшийн сөрөг өөрчлөлтийн улмаас хэлбэлзэх эрсдэл юм. Компанийн гадаад валютын эрсдэл нь ихэвчлэн гадаадын давхар даатгалын компаниудаас хүлээн авсан мөнгө болон төлсөн төлбөрүүдээс учирдаг.

Мөн Компанийн гадаад валютын эрсдэл нь гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн (ихэвчлэн ам.доллар) банкин дахь мөнгөн хадгаламж болон давхар даатгалын авлагаас үүсдэг. Даатгалын хураамжийн орлогын гүйлгээнүүд нь үйл ажиллагааны мөнгөн нэгж (төгрөг)-р хийгддэг учраас даатгалын үйл ажиллагаанаас үүдэн гарах гадаад валютын эрсдэлийн нөлөө бага юм. Компанид гадаад валютын эрсдэлийг зохицуулах албан ёсны бодлого болон журам байдаггүй.

Өөр бусад бүх хувьсагчид тогтмол байхаар тооцвол, тайлант жилийн эцсээрх гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтөөс Компанийн үйл ажиллагааны мөнгөн нэгжид үзүүлэх нөлөөлөл ашиг, алдагдал болон өөрийн хөрөнгөнд хэрхэн нөлөөлөх талаар дараах хүснэгтэд үзүүлсэн.

"Ард Даатгал" ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

31. Даатгалын болон санхүүгийн эрсдэл (үргэлжлэл)

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ээр:

(Мянган төгрөгөөр)	Ам.доллар	Евро	Австрали доллар
Санхүүгийн хөрөнгө			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	41,121	-	-
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	-	-	7,351
Санхүүгийн өр төлбөр			
Даатгалын өглөг	(1,137,173)	(45,190)	(89,686)
Цэвэр дүн	(1,096,052)	(45,190)	(82,335)
Ам.долларын эсрэг төгрөгийн 10% өсөлт ба бууралтын үзүүлэх нөлөө	(109,605)		
Евро-гийн эсрэг төгрөгийн 10% өсөлт ба бууралтын үзүүлэх нөлөө		(4,519)	
Австрали долларын эсрэг төгрөгийн 10% өсөлт ба бууралтын үзүүлэх нөлөө			(8,233)

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ээр:

(Мянган төгрөгөөр)	Ам.доллар	Евро	Австрали доллар
Санхүүгийн хөрөнгө			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1,230,451	-	-
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	-	-	-
Санхүүгийн өр төлбөр			
Даатгалын өглөг	(1,266,598)	(51,406)	-
Цэвэр дүн	(36,147)	(51,406)	-
Ам.долларын эсрэг төгрөгийн 10% өсөлт ба бууралтын үзүүлэх нөлөө	(3,615)		
Евро-гийн эсрэг төгрөгийн 10% өсөлт ба бууралтын үзүүлэх нөлөө		(5,141)	
Австрали долларын эсрэг төгрөгийн 10% өсөлт ба бууралтын үзүүлэх нөлөө			-

б. Хүүний түвшний эрсдэл

Хүүгийн түвшний эрсдэл нь зах зээлийн хүүгийн түвшний өөрчлөлт санхүүгийн хэрэгслийн ирээдүйн мөнгөн урсгал эсвэл санхүүгийн байдлын тайлан дахь бодит үнэ цэнд нөлөөлж болох эрсдэл юм.

Компанид хүүгийн түвшний эрсдэлийг зохицуулах албан ёсны бодлого болон журам байдаггүй учир нь гэвэл Компанийн удирдлага нь ихэнх хүү бодогддог хөрөнгүүд (банкн дахь хугацаат хадгаламжууд) нь тогтмол хүүтэй байдгийг харгалзан энэ эрсдэлээс Компанийн үйл ажиллагаанд үзүүлэх нөлөө материаллаг бус гэж үздэг.

2024 оны 12 сарын 31 -ны байдлаар Компанид хүүгийн төлбөртэй томоохон өр төлбөр байхгүй байна.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

31. Даатгалын болон санхүүгийн эрсдэл (үргэлжлэл)

в. Зах зээлийн үнийн эрсдэл

Үнийн эрсдэл нь санхүүгийн хэрэгсэл, даатгалын гэрээний хөрөнгө ба/эсвэл өр төлбөрийн ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний бодит үнэ цэн нь зах зээлийн үнийн өөрчлөлтөөс (хүүгийн болон гадаад валютын ханшийн эрсдэл бусад) өөрчлөгдөх эрсдэл юм. Тухайн санхүүгийн хэрэгсэл, гэрээнд хамаарах хүчин зүйлс, эсвэл зах зээл дээр арилжаалагддаг ижил төстэй бүх гэрээ, санхүүгийн хэрэгсэлд нөлөөлж буй хүчин зүйлсээс үүдэлтэй.

Компанийн үнийн эрсдэл нь зах зээлийн үнийн өөрчлөлтийн үр дүнд үнэ цэн нь өөрчлөгдөх санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрөөс үүддэг. Компани нь оролцоотой гэрээ байгуулдаггүй тул үнийн эрсдэл үүсэх даатгалын эсвэл давхар даатгалын гэрээ байхгүй. Компанид томоохон үнийн эрсдэл байхгүй.

31.2.3 Үйл ажиллагааны эрсдэл

Үйл ажиллагааны эрсдэл гэдэг нь системийн доголдол, хувь хүний санамсаргүй болон санаатай үйлдэл болон бусад гадаад хүчин зүйлүүдийн улмаас Компани алдагдалд орж болох эрсдэл юм. Хяналт ажиллахгүй байх үед үйл ажиллагааны эрсдэл нь нэр хүнд унах, хуулийн болон зохицуулалтын асуудалд орох, улмаар санхүүгийн алдагдалд ороход ч хүргэж болно. Компани хэдийгээр үйл ажиллагааны эрсдэлийг бүрэн арилгах бололцоогүй ч хяналт, мониторинг сайжруулах замаар энэ төрлийн эрсдэлийг удирдаж болно. Хяналтад ажил үүргийн хуваарь, системд нэвтрэх, батлах, тулган баталгаажуулах журмууд, боловсон хүчний боловсрол, тасралтгүй сургалт, үнэлгээний үйл явцууд багтана. Мөн дотоод аудиторын ажлыг ашиглах явдал орно.

32. Болзошгүй өр төлбөр

Хэвийн бизнесийн үйл ажиллагааны явцад Компани нь хууль, эрх зүйн асуудлууд, гомдол нэхэмжлэлд өртөж болно. Ийм хууль, эрх зүйн асуудал, гомдол нэхэмжлэл байгаа бол түүнээс гарах үүрэг хариуцлага нь Компанийн ирээдүйн үйл ажиллагааны үр дүн болон санхүүгийн байдалд их хэмжээний сөрөг үр дагаварыг бий болгохгүй гэж Компанийн удирдлага итгэж байна.

33. Санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэн

Санхүүгийн хөрөнгө болон санхүүгийн өр төлбөрийг санхүүгийн тайланд бодит үнэ цэнийн шатлалаар гурван түвшинд ангилна. Эдгээр гурван ангиллыг бодит үнэ цэнийг хэмжихэд ашигласан орцуудын ач холбогдолд үндэслэнэ.

Түвшин 1: Ижил төрлийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн идэвхтэй зах зээл дэх зарласан (тохируулаагүй) үнийг ашиглан тодорхойлно

Түвшин 2: Хөрөнгө болон өр төлбөрийн хувьд боломжит өгөгдлийг ашиглан шууд (үнэ) болон шууд бусаар (үнээс гаралтай) бодит үнэ цэнийг тодорхойлох аргачлалыг 2-р түвшинд хэрэгжүүлнэ

Түвшин 3: Зах зээлийн ашиглаж болох өгөгдөлд тулгуурлахгүйгээр (ашиглагдахгүй өгөгдөл) бодит үнэ цэнийг тодорхойлно. Удирдлага нь санхүүгийн хэрэглүүрийг ангилахдаа бодит үнэ цэнийн түвшинг ашигладаг.

“Ард Даатгал” ХК

2024 оны 12 сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант жилийн Санхүүгийн Тайлангийн Тодруулга

33. Санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэн (үргэлжлэл)

Дараах хүснэгтээр бодит үнэ цэнийг хэмжсэн санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрүүдийн шатлалыг түвшин тус бүрээр харуулав. Үүнд:

2024 оны 12 сарын 31	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Арилжааны үнэт цаас	4,476,414	-	-	4,476,414
Өрийн хэрэгсэлд оруулсан хөрөнгө оруулалт	1,357,703	-	-	1,357,703
Компанид оруулсан хөрөнгө оруулалт	23,469,538	-	-	23,469,538
Бусад богино хугацаат санхүүгийн хөрөнгө	-	1,403,242	-	1,403,242
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	29,303,655	1,403,242	-	30,706,897
Санхүүгийн өр төлбөр				
Дансны өглөг	-	-	(1,140,797)	(1,140,797)
Санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	-	-	(1,140,797)	(1,140,797)
Цэвэр бодит үнэ цэн	29,303,655	1,403,242	(1,140,797)	29,566,100

2023 оны 12 сарын 31	Түвшин 1	Түвшин 2	Түвшин 3	Нийт
Санхүүгийн хөрөнгө				
Арилжааны үнэт цаас	4,844,063	-	-	4,844,063
Өрийн хэрэгсэлд оруулсан хөрөнгө оруулалт	1,348,462	-	-	1,348,462
Компанид оруулсан хөрөнгө оруулалт	18,539,739	-	-	18,539,739
Бусад богино хугацаат санхүүгийн хөрөнгө	-	1,052,075	-	1,052,075
Санхүүгийн хөрөнгийн дүн	24,732,264	1,052,075	-	25,784,339
Санхүүгийн өр төлбөр				
Дансны өглөг	-	-	(754,822)	(754,822)
Санхүүгийн өр төлбөрийн дүн	-	-	(754,822)	(754,822)
Цэвэр бодит үнэ цэн	24,732,264	1,052,075	(754,822)	25,029,517

34. Тайлант хугацааны дараах үйл явдлууд

Тайлант хугацааны дараах санхүүгийн тайланг батлах өдөр хүртэл санхүүгийн тайланд нөлөөлөхүйц өөр үйл явдал болоогүй болно.

35. Англи хэл дээрх орчуулга

Эдгээр санхүүгийн тайлангуудыг Англи хэл дээр мөн бэлтгэсэн болно. Монгол, Англи хэл дээрх хувиудын хооронд утга, агуулгын зөрүү гарах тохиолдолд Англи хувийг дагана.

АРД ДААТГАЛ ХК

ХАВСРАЛТ 1

2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨР ДУУСГАВАР БОЛСОН ЖИЛИЙН
АШИГ, АЛДАГДАЛ БА БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ МАЯГТЫН ДАГУУХ ТОЛИЛУУЛГА

(Мянган төгрөгөөр)	12/31/2024	12/31/2023
Даатгалын хураамжийн орлого	45,244,444	32,438,210
Давхар даатгалын хураамжийн буцаалт	(1,294,388)	(827,655)
Давхар даатгалын хураамжийн зардал	(7,150,178)	(5,660,407)
Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого	36,799,878	25,950,148
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сангийн өөрчлөлт	(2,994,422)	(6,245,945)
Давхар даатгалын хойшлогдсон хураамжийн өөрчлөлт	(195,524)	442,578
Орлогод тооцсон хураамж	33,609,932	20,146,781
Нөхөн төлбөрийн зардал	(19,662,992)	(14,095,483)
Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	931,435	3,803,653
Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр	2,393,680	1,950,932
Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал	(16,337,877)	(8,340,898)
Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт	(1,000,194)	(311,455)
Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт	(52,715)	74,721
Нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлт	(550,847)	(1,104,956)
Нөхөн төлбөрийн нийт зардал	(17,941,633)	(9,682,588)
Даатгалын гэрээний зардал	(6,941,210)	(4,114,931)
Давхар даатгалын шимтгэлийн орлого	164,139	172,436
Хөрөнгө оруулалтын олз/гарз	3,280,183	3,144,879
Даатгалын үйл ажиллагааны ашиг/алдагдал	12,171,411	9,666,577
Хүүгийн болон роялти орлого	12,627	20,510
Бусад орлого	83,669	378,907
Ерөнхий удирдлагын зардал	(2,567,542)	(2,044,144)
Борлуулалт, маркетингийн зардал	(6,372,098)	(4,577,808)
Санхүүгийн зардал	(2,204)	(24,163)
Бусад зардал	(427,903)	(440,589)
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний ашиг/алдагдал	14,197	76,845
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз, гарз	(225)	(543)
ТАТВАРЫН ӨМНӨХ АШИГ/АЛДАГДАЛ	2,911,932	3,055,592
Орлогын албан татварын зардал	(501,530)	221,656
Тайлант жилийн цэвэр ашиг	2,410,402	3,277,248
Бусад дэлгэрэнгүй орлого / (алдагдал)		
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү	(2,010,922)	(1,985,923)
Тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого	399,480	1,291,325

АРД ДААТГАЛ ХК

ХАВСРАЛТ 2

2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨРХ САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ МАЯГТЫН ДАГУУХ ТОЛИЛУУЛГА

(Мянган төгрөгөөр)	12/31/2024	12/31/2023
ХӨРӨНГӨ		
Мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгө	857,984	4,226,869
Даатгалын авлага	5,380,797	3,836,634
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	1,403,242	1,052,075
Бусад санхүүгийн бус хөрөнгө	1,970,697	1,687,569
Хөрөнгө оруулалт	29,303,654	24,732,264
Хойшлогдсон давхар даатгалын хураамж	6,201,091	5,041,262
Үндсэн хөрөнгө	1,071,164	666,244
Биет бус хөрөнгө	4,944,616	2,913,296
НИЙТ ХӨРӨНГӨ	51,133,245	44,156,213
ӨР ТӨЛБӨР		
Даатгалын өглөг	2,076,765	1,910,825
Санхүүгийн өр төлбөр	1,140,797	754,822
Санхүүгийн бус өр төлбөр	1,408,011	905,817
Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц	20,810,069	17,815,647
Нөхөн төлбөрийн нөөц сан	6,102,225	4,551,184
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	31,537,867	25,938,295
ЭЗДИЙН ӨМЧ		
Хувьцаат капитал	5,000,000	5,000,000
НТК Энгийн хувьцаа	3,280,854	3,280,854
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	(2,010,922)	(1,985,923)
Хуримтлагдсан ашиг	13,325,446	11,922,987
НИЙТ ЭЗДИЙН ӨМЧ	19,595,378	18,217,918
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ	51,133,245	44,156,213

АРД ДААТГАЛ ХК

ХАВСРАЛТ 3

2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨРХ ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ МАЯГТЫН ДАГУУХ ТОЛИЛУУЛГА

(Мянган төгрөг)	Эздийн өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт эздийн өмч
2022 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	5,000,000	3,280,854	(267,491)	8,665,920	16,679,283
Өмнөх үеийн залруулга	-	-	-	(20,181)	(20,181)
2023 оны 1-р сарын 1-ний үлдэгдэл	5,000,000	3,280,854	(267,491)	8,645,739	16,659,102
Тайлан үеийн цэвэр ашиг	-	-	-	3,277,248	3,277,248
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	(1,718,432)	-	(1,718,432)
Эздийн өмчийн өөрчлөлт	-	-	-	-	-
Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-	-
2023 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	5,000,000	3,280,854	(1,985,923)	11,922,987	18,217,918
Өмнөх үеийн залруулга	-	-	-	(257,943)	(257,943)
2024 оны 1-р сарын 1-ний үлдэгдэл	5,000,000	3,280,854	(1,985,923)	11,665,044	17,959,975
Тайлан үеийн цэвэр ашиг	-	-	-	2,410,402	2,410,402
Бусад дэлгэрэнгүй орлого	-	-	(24,999)	-	(24,999)
Эздийн өмчийн өөрчлөлт	-	-	-	-	-
Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	(750,000)	(750,000)
2024 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	5,000,000	3,280,854	(2,010,922)	13,325,446	19,595,378

АРД ДААТГАЛ ХК

ХАВСРАЛТ 4

2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31-НИЙ ӨДРӨӨРХ
ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ МАЯГТЫН ДАГУУХ ТОЛИЛУУЛГА

(Мянган төгрөгөөр)	12/31/2024	12/31/2023
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Даатгалын хураамжийн орлого	40,693,114	33,909,458
Давхар даатгалын нөхөн төлбөр	-	16,546
Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө	341,793	165,335
Бусад мөнгөн орлого	12,960,343	10,525,469
Мөнгөн орлогын дүн	53,995,250	44,616,808
Ажиллагчдад төлсөн	1,178,426	1,158,052
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	853,224	785,488
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	46,772	197,796
Ашиглалтын зардалд төлсөн	17,015	35,012
Давхар даатгагчид төлсөн давхар даатгалын хураамж	3,968,842	4,582,678
Нөхөн төлбөрт төлсөн	17,082,582	9,845,679
Даатгалын төлөөлөгчийн шимтгэл	1,179,403	2,631,007
Даатгалын зуучлагчид төлсөн төлбөр	4,871,654	5,347,677
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	86,239	87,180
Хүүний төлбөрт төлсөн	1,494	4,483
Татварын байгууллагад төлсөн	1,711,317	1,119,052
Даатгалын төлбөрт төлсөн	10,851	6,217
Бусад мөнгөн зарлага	18,116,453	8,405,901
Мөнгөн зарлагын дүн	49,124,272	34,206,222
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	4,870,978	10,410,586
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	244,049	-
Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	2,900,840	3,362,984
Хүлээн авсан хүүний орлого	11,532	1,900
Хүлээн авсан ногдол ашиг	14,820	67,088
Мөнгөн орлогын дүн	3,171,241	3,431,972
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	428,399	416,594
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	220,867	45,000
Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	10,293,865	10,046,693
Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	150,000	-
Мөнгөн зарлагын дүн	11,093,131	10,508,287
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(7,921,890)	(7,076,315)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	-	-
Бусад	6,857	89,784
Мөнгөн орлогын дүн	6,857	89,784
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	-	-
Төлсөн ногдол ашиг	324,830	11,603
Мөнгөн зарлагын дүн	324,830	11,603
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(317,973)	78,181
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(3,368,885)	3,412,452
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	4,226,869	814,417
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	857,984	4,226,869